

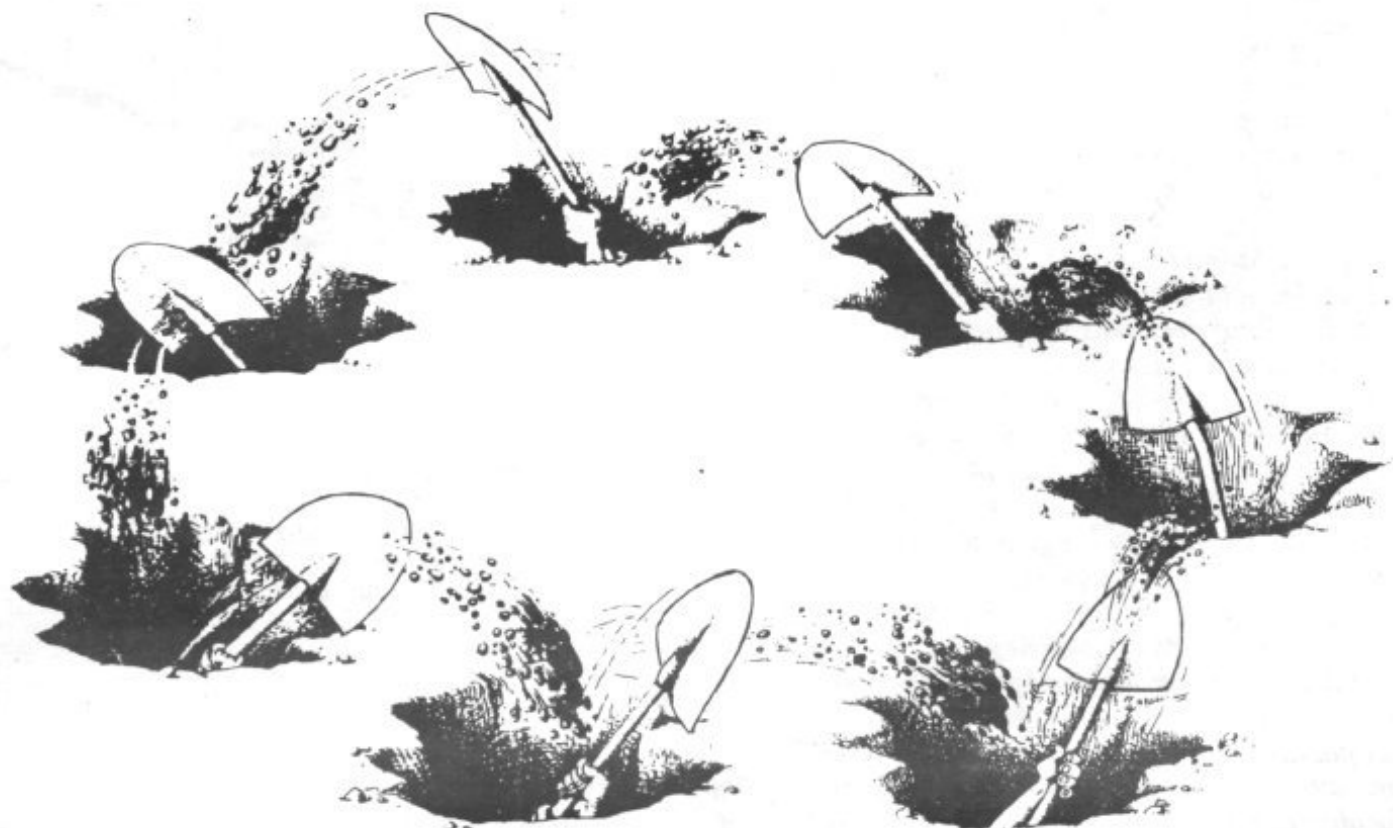
FLOR DE CARD

SANT LLORENÇ DES CARDASSAR

MAIG DE 1991 * Nº 172

**Heus aquí
els set partits amb representació a l'Ajuntament
intentant trobar
les arrels del poble llorencí,
a fi de construir, amb eficàcia
i amb la força de la nostra terra,
els fonaments d'un Sant Llorenç millor.
Amb la ferma decisió de progressar,
continuaran la tasca
de la defensa dels interessos del municipi llorencí,
en base a un futur enteniment.**

Festes passades, coques menjades.

I aquesta vegada l'acudit no només s'ha d'agafar en sentit figurat sinó que els assistents als actes electorals han pogut omplir la panxa almanco una vegada per cada candidatura, i algunes han repetit. Tot això, juntament amb el fet de que la campanya hagi resultat més o manco neta, no s'ha traduït en un major nombre de vots per als partits organitzadors -pensem que els que comptaren amb més assistència foren els del CDS i del CB-, però potser sí hagi contribuït a que la participació en els pobles de Sant Llorenç i Son Carrió superàs el 80%, cosa que no ha passat a la resta de l'illa o de l'Estat.

La primera conclusió que podem treure, per tant, és que els mítings, els sopars, les taules rodones, els cartells de colorins... no donen vots, però ajuden a crear ambient i esperit de participació.

També és de destacar la tendència a desaparèixer del centre, tal com ha passat pertot arreu. Això, que en temps de la UCD semblava impensable, en pocs anys ha desaparegut del panorama polític, prova de que totes aquestes coses són temporals, malgrat els qui en un moment determinat detenten el poder es creguin que el seu mandat no acabarà mai. Un poc de modèstia i un repàs a la història recent no els vendria gens malament.

I el que també sembla clar és que a la gent no li agraden les bregues, i per això ha castigat els qui formaven part de l'equip de govern: en Bartomeu Pont, n'Antoni Sansó i en Bartomeu Mestre. S'ha d'exceptuar, en aquest cas, en Mateu Puigròs, que ha aconseguit connectar amb el seu poble i fer-los veure que treballava per Son Carrió. Hi ha, sens dubte, una identificació dels carrioners amb el seu polític, cosa que no passa a Sant Llorenç. Mentres allà es té la impressió de que en Mateu treballa per al poble, aquí ens decantam més per la sospita de que fan feina per a ells mateixos, i això es veu perfectament en els resultats.

I, en fi, els agradi o no als candidats, això és el que la gent ha votat: tres regidors per al PP, dos per a la UIM i per al GISC, i un perhom per al PSOE, el CDS, la CB i el PSM, cosa que no s'ha de confondre amb la batlia. La gent no vota els batles, sinó els regidors, i són aquests els qui, entre ells, han d'elegir el seu cap visible. Convé no oblidar-ho encara que a alguns els sàpiga greu.

Facem vots, per tant, perquè s'encerti en l'elecció de l'equip de govern, que quatre anys són molt mals de passar si no es compta amb una gent que més o manco s'entengui i treballi de veres -ara que ja s'ha acabat la campanya- en benefici del poble llorençí.

Flor de Card

Bolletí d'informació general de Sant Llorenç des Cardassar.

Adreça: carrer de Sant Llorenç, 36

Telèfon: 569119

Publicitat: Maria Galmés * Telèfon: 569509

Maig de 1991

Número 172

Edita: Centre Cultural Card

Imprimeix: Apóstol y Civilizador (Petra)

Dipòsit legal: 765-1973

Director: Josep Cortès i Servera

Consell de Redacció: Felip Forteza

Maria Galmés

Guillem Pont

Guillem Quina

Pere Josep Santandreu

Antònia Servera

Guillem Soler

Miquel Sureda

Col·laboren

Josep Cortès	Cercant les arrels	Portada
	Valoració dels resultats	10
	Els resultats	12
Antònia Garcia	Gastro..."mania"	3
Aina Salas	S'embelliment	4
Flanagan	La negra	7
Guillem Pont	Mn. Guillem Pont Ordinas	8
	Sant Llorenç ahir	24
Biblioteca	Activitats	9
Sol, i de dol	Batec	14
Dra. Mercè Pont	De corbates	17
Xesc Umbert	El temps d'abril	18
Trencapinyons	Treballar la terra	19
A. Pérez Ramos	El matrimoni a Mallorca	20
Felip Ramis	La Torre de ses Punes	20
Pere Josep Santandreu	En Sion	21
Maria Galmés	Si lleu...	22
	Demografia	22
	Comptabilitat	
Es Saig	L'ofici de marger	23
Bel Nicolau	Distribució	

Nota

Els articles apareguts en aquesta revista expressen únicament l'opinió dels seus propis autors.

Aquesta vegada la secció de cuina ha volgut estar dins la moguda general del poble i per això no segueix les pautes normals. Hem volgut fer una petita entrevista a cada cap de llista per veure si se'n desferien a l'hora de preparar ells un menú. Perquè de tots és sabut que els va bé posar peu davall taula. I malgrat la feinada que representa per a ells aquesta campanya electoral, han tingut uns minuts per contestar aquestes preguntes:

- 1.- Quin plat de cuina mallorquina us agrada més?
- 2.- I en general?
- 3.- Quin plat cuinau millor?
- 4.- Quin menú faríeu en cas de tenir convidats?
- 5.- Aigua o vi?
- 6.- Carn o peix?
- 7.- Fruita o dolç?

Jerònia Mesquida

- 1.- Sopes.
 - 2.- Ous estrellats.
 - 3.- Carn freda de pollastre.
 - 4.- Jo prepararia un menú d'estiu:
- Gaspaxo
 - Peix torrat o frit (segons mercat)
 - Fruita
 - Gel de fruita fet per jo.
 - 5.- Quan menj en companyia m'agrada el vi, i quan ho faig tota sola, l'aigua.
 - 6.- Peix.
 - 7.- A Sevilla menjava dolç; aquí la fruita és tan bona que la preferesc.

Comentari: Té gusts senzills i un poc d'influència dels anys viscuts a Sevilla.

Ramon Pont

- 1.- Arròs de matances.
 - 2.- Angules.
 - 3.- Puc fer bastantes coses dins la cuina: arròs, truites, trampó...
 - 4.- Jo faria el menú d'un sopar:
- Picada de gambes.
 - Calamars farcits.
 - Ensaïmada.

-Fruita del temps.

- 5.- Com que m'han llevat el vi, bec aigua.

6.- Carn.

7.- Fruita.

Comentari: Quan surt de casa té gusts molt exquisits, sobretot pel referit a les angules.

Mateu Domenge

- 1.- Sopes mallorquines.
 - 2.- Bistec al pebre bo.
 - 3.- La paella, i em surt molt bona.
 - 4.- Com a menú faria:
- Arròs a la marinera.
 - Baldana de mè farcida.
 - Ensalada de fruites.
 - 5.- Vi negre.
 - 6.- Carn.
 - 7.- Dolç
- Comentari: Es veu una persona preocupada pels temes culinaris.

Antoni Sansó

- 1.- Albergínies farcides.
 - 2.- El rap, aguiat de totes maneres.
 - 3.- Només sé fer truites i pa-amb-oli.
 - 4.- Jo faria:
- Aguiat de pilotes.
 - Biscuit glacé amb xocolata desfeta calenta.
 - 5.- Vi.
 - 6.- Peix.
 - 7.- Dolç.

Comentari: No li preocupa gaire el menjar, però els afiliats i simpatitzants del PSM varen demostrar que sabien fer uns dolços molt bons, el dissabte 18 de maig.

Miquel Vaquer

- 1.- Cuinat de tota casta.
 - 2.- Paella mixta.
 - 3.- No m'afic mai dins la cuina. Només faig un cafè.
 - 4.- Per menú faria:
- Paella.
 - Llomillo de vadella torrat, amb una salsa de xampinyons, i acompanyat d'una tomàtiga torrada i patates.
 - Fruita

5.- Aigua sense gas.

6.- Carn.

7.- Fruita.

Comentari: Li agrada el cuinat, qu era la base de l'alimentació de la gen pagesa.

Bartomeu Mestre

- 1.- Aguiat de matances.
- 2.- Cap-roig o gall a la planxa.
- 3.- No cuin plats extraordinaris, però faig tot el que és necessari. Amb els a

mics sempre faig paella.

4.- El menú seria aquest:

-Arròs de peix.

-Rap amb salsa de marisc.

-Puding fet a casa.

5.- Normalment aigua i en casos especials un bon vi negre.

6.- Peix.

7.- Fruita.

Comentari: Es un espòs dels que saben ajudar dins la cuina.

Bartomeu Pont

- 1.- Sempre sopes, especialment les de matances.
- 2.- Cuixes d'ànec a la taronja, així com les fa el xef de *La Gamba de Oro*.
- 3.- Una truita amb espàrecs i sobrasada.

4.- El menú seria el següent:

-Arròs brut.

-Caragols.

-Fruita.

5.- Vi.

6.- Carn.

7.- Fruita.

Comentari: Normalment no es posa mai a cuinar, però pot escurar per ajudar.

Mateu Puigròs

- 1.- Sopes de matances.
 - 2.- Bullavesa.
 - 3.- Arròs blanc.
 - 4.- El menú que jo faria seria:
- Sopes.
 - Aguiat de pollastre i pilotes.
 - Fruita del temps.
 - Cafè fluixet.

5.- Vi negre, especialment el mallorquí *Mont Ferrutx* o el de Porreres.

6.- 60% de carn i 40% de peix.

7.- Fruita.

Comentari: Troba que les sopes millors de Mallorca són les que fan a ca'l Dimoni, a Algaida.

Antònia Garcia

Un tema polèmic ara mateix és, sense dubtes es pla d'embelliment de sa zona costanera, sobretot des carrer Colom de Cala Millor. Aquest carrer ha sofert un canvi tan radical, que no té res a veure amb so carrer de fa un any. Unes decoracions monumentals, d'un avançat disseny, implantades dins un tram de carrer relativament curt i que, segons notícies, són bastant costoses, han provocat un gran debat entre persones que hi estan a favor o en contra. Sa necessitat d'embelliment i ordenació des trànsit a aquella zona, estava fora de tota discussió. Tothom hi estava a favor. Sa qüestió era sebre quin tipus de millora s'hi havia de fer: discret, classiquet, curios i net, etc. o bé optar per una gran obra avançada amb personalitat i passant una mica de crítiques damunt es bon o es mal gust, -terme, que jo crec que ha desaparegut davant una manca quasi absoluta de cànons i normes- i donant una gran importància a sa singularitat i sa identificació d'un lloc p'es seus monuments i entorn. S'Ajuntament de Sant Llorenç, bé o malament, ha optat per aquesta darrera pro-

hem traduït sa *tertúlia*, ja que aquesta es va dur a terme en castellà i es nostro idioma és es català.

Aina Salas.- Qui vulgui, pot començar a donar opinions...

Daniel Piñeiro.- Jo represent s'ala dura de sa direcció de s'obra.

Martí.- Què vols dir amb això?

Daniel.- Som es que he dit no, no i no a quasi tot per poder arribar a un bon fi. Una altra part ha estat sa negociadora. Centrant es tema, lo que s'ha perseguit és una cosa que no se pot dir an es comerciants: s'objectiu és atreure es visitants a sa zona i no afavorir especialment es comerç. Es conflicte va sorgir quan varen sortir diferents idees. Noltros teníem sa idea de fer una cosa que fos atractiva an es turisme, no an es comerç ni a s'hosteleria. Hi ha hagut unes parts més afavorides que ses altres, com per exemple, en es carrer Colom, on ses pèrgoles han desfavorit uns quants, però es resultat se veurà dins un temps, quan aquesta millora se promocioni a nivell internacional. Sa nostra idea bàsica, com sa des pla d'embelliment, és promocionar es turisme. Que es turista se senti a gust i repetesqui. Jo crec que aquest pla pot atreure un turisme amb més capacitat de despeses, més consum i en més quantitat. En conseqüència es comerç resultarà afavorit.

Susanna.- Jo crec que ara mateix lo que se fa, és elevar es nivell ambiental de sa zona, amb sa qual cosa se pretén elevar es nivell general des tipus de turisme que ve. En un principi sa idea de sa Conselleria i sa nostra com a dissenyadors, era aquesta, s'elevació des nivell ambiental, cercar una millor qualitat constructiva i aportar qualche cosa a través des disseny. Mos hauríem pogut limitar a posar uns materials d'acabat polit i de qualitat, com s'ha fet a altres zones de Mallorca, però noltros hem afegit altres elements gratuïts, que no eren necessaris, però que embellien més sa zona i li donaven més personalitat. Per exemple, podem citar sa font, que jo crec que ha quedat molt bé, ses pèrgoles o ses papereres. En podríem haver posades de més convencionals, però aquestes són millors, més duraderes i més boniques. I com això, en tot hem pretès no sols resoldre sa necessitat immediata de que allò estava fet un desastre...

Teodor Fàbregas.- Jo estic d'acord amb ses obres, i no sols d'acord, sinó molt content, perquè sens dubte eleva es nivell de Cala Millor. Lo que més me

S'embelliment

Textes: Aina Salas
Fotos: Josep Cortès

A la fotografia,
el primer tram acabat.

posta i per parlar-ne una mica, mos hem reunit ses següents persones: s'arquitecta, na Susanna Roig; s'aparellador, en Daniel Piñeiro; en Teodoro Fàbregas i en Martí Sàez, en representació de s'Associació de Veïnats; i com a organitzadors n'Aina Salas i en Josep Cortès. Mos ha gués agradat poder comptar també amb sa presència d'en Bartomeu Femenies, president de s'Associació Hotelera, però ell no hi podia assistir, i per una confusió d'horaris tampoc no hi va prendre part sa persona que ell hi havia enviat.

Seguint sa tradició de Flor de Card,

preocupa són ets empedrats d'es carrers transversals, perquè crec que quan plo-gui hi haurà problemes grossos.

Susanna.- Això se solucionarà.

Daniel.- Això és un tema puntual d'indole tècnic. Es problemes que anirant sortint al llarg d'aquesta temporada s'aniran solucionant.

Teodor.- I no mos costarà res?

Susanna.- No. Tot lo que s'hagi de reposar al llarg d'un any és a compte de s'obra. Hi ha un altre tema que són es vicis amagats, que se refereix a materials defectuosos o a alguna instal·lació mal feta, que es plaç de reposició s'allarga fins an es cinc anys.

Teodor.- Me preocupa que se deixi es tema des manteniment, perquè a poc a poc tot s'espenya...

Susanna.- Noltros deixarem un llibre de manteniment a s'Ajuntament i, evidentment, s'ha de complir, que si no ses coses se deterioren.

Teodor.- En quant a ses pèrgoles jo crec que s'han de col·locar, i si perjudiquen a ses persones s'han d'adoptar altres solucions: posar-les enmig, llevar-les, etc. Però això ja és cosa de s'Ajuntament.

Josep Cortès.- I creis que ses pèrgoles realment perjudiquen es comerços?

Susanna.- Jo estic convençuda de que no.

Martí Sáez.- Jo s'altre dia m'hi passejava i vaig observar que abans, per mor d'es cotxos, es peatons havien d'anar p'ets empedrats pegant de morros amb sos *souvenirs* i altres coses, no? Ara sa gent passeja p'enmig i ja no va tan arran d'es *souvenirs*.

Susanna.- Però això no crec que ten-

gui res que veure amb ses pèrgoles.

Martí.- No, jo només ho faig notar per sa diferència de distribució que hi ha ara. P'entura no és important que estiguin a una banda o a s'altra. Jo en sa part tècnica no hi entr, ja que voltros hi estau molt més qualificats que jo. Només me queixaria d'una manca d'informació, de que se podria haver fet un concurs de projectes i elegir es millor...

Susanna.- Això és un tema en es qual noltros no hi hem d'entrar.

Martí.- Clar, jo ho comprenc, però...

Daniel.- Ha estat una cosa molt accelerada.

Susanna.- S'ha donat molta pressa.

Daniel.- Potser sa culpa no sigui de s'Ajuntament.

Martí.- Ja, però a mi me sembla una actuació pròpia de determinada gent perquè no hi hagi temps de reaccionar.

Susanna.- No. De totes formes hi ha hagut un esforç per part de s'Ajuntament perquè se complissin es terminis i...

Martí.- Que sí, que sí, però tot se fa es darrer dia: aprovació de pliques, concessió de platges... i això passa pertot, no només a Sant Llorenç. I d'on surt això, des Govern de sa Comunitat? No ho sé, no ho sé...

Susanna.- Tot funciona així.

Martí.- Però està poc clar.

Susanna.- Ja, ja. Lo que te vull dir és que hi ha hagut un gran esforç per part de s'Ajuntament per seguir es ritme que li han anat marcant i arribar an es 30 d'abril amb s'obra acabada. I clar, voltros només veis s'obra des d'es moment en què se comença, però abans hi ha moltíssima feina: presentar un avantprojecte, que s'aprovi, que se concedeixi, que et donin ses subvencions... Hi ha una feina d'un any i mig abans d'anar donant pressa, que si Gesa, que si Telefónica... Sa feina és enorme.

Daniel.- Es projecte és molt ambiciós. S'han invertit devers 600 milions, que són molts de milions, per arreglar 600 metres de passeig marítim i altres tants de carrers.

Martí.- Jo estic convençut des de fa anys de que es futur és progrés i que tot això significa un progrés gros per a sa zona, però me crida s'atenció sa descoordinació entre es dos ajuntaments. Pareix com si s'hagués començat amb so pressupost de 600 milions i s'hagués acabat utilitzant ses pedres de ses voreres des camins per construir es banc des final. No ho sé, pareix que quan se passa a sa zona de Son Servera s'hagués acabat es pressupost.

Susanna.- Això és un tema polític on cada ajuntament s'ha decantat per coses distintes.

Daniel.- Es un tema sobre es que no hem d'opinar, per ètica professional, clar.

Martí.- Però indubtablement ses vostres decisions tenen repercussió política.

Susanna.- Clar. Lo que sí és ver és que hem tengut un recolzament polític. Noltros podíem haver arribat amb aquest projecte, esser rebutjat de pla i sol·licitar-nos una cosa més discreta, més senzilleta i més poc compromesa.

Teodor.- Hi ha que dir, Martí, que ells no són es tècnics de sa part de Son Servera.

Martí.- No, no, jo ho he posat com una visió global des tema i recolzant que això s'ha fet p'es turista. Evidentment, aquest no sap on acaba Sant Llorenç i on comença Son Servera.

Aina.- Pareix que hi ha hagut poca voluntat política de fer un projecte conjunt.

Daniel.- Clar. Fugint des tema, per ventura lo més lògic hagués estat que sa Conselleria hagués subvencionat s'obra completa i que hagués estat ella sa què encarregàs es projecte tècnic.

Susanna.- Clar que això no permetria an ets ajuntaments prendre decisions sobre es seu municipi...

Daniel.- A lo millor es es cas de Cala Millor-Cala Bona no és lo seu que sigui així, però...

Martí.- És que an es turistes els dona sa sensació...

Teodor.- ...de que són separatistes.

Martí.- No, no, que s'han quedat sense dobbers i que no ho han pogut aca-

bar. A lo que me referesc és que a un cornaló posen una obra d'art i a s'altre aquelles pedres, que estan molt ben posades...

Susanna.- Sí, sí. Està molt bé, duu molta mà d'obra i costa alguns milions...

Martí.- Però a sa zona no hi ha una unitat.

Aina.- Però, i si són dos pobles diferents, també cada un té es seus propis criteris.

Susanna.- Això és lo que anava a dir. Independentment de que t'agradi més o manco, jo estic d'acord en què cadascú defensi es seu lloc i de que cada ajuntament tengui sa possibilitat de decorar i arreglar lo seu.

Martí.- Però es turista ve a Cala Millor.

Teodor.- Noltros recriminam a s'Ajuntament de Son Servera que no hagi demanat s'opinió des poble per a res. A Sant Llorenç cada dimarts hem anat a expressar sa nostra opinió, tant si mos han fet cas com si no. A Son Servera no ho han fet, i baix des meu punt de vista sa part de Son Servera pareix sa banda des pobres i sa de Sant Llorenç sa des rics.

Josep.- Idò ses queixes fortes han estat a sa part de Sant Llorenç, sobretot p'es finançament. Diuen que a Son Servera no hi haurà contribucions especials i a Sant Llorenç sí.

Teodor.- Jo no he vis p'enlloc que digui que s'Ajuntament de Son Servera ho pagarà tot sense cointribucions especials. Es sa gent que ho diu.

Susanna.- Jo he de dir que es projecte de Son Servera és de 1.000 milions de pessetes, i això no és ni molt manco

un pressupost de pobres. Es un altre concepte, uns altres plantejaments arquitectònics, urbanístics, artístics i quasi filosòfics.

Martí.- M'agradaria plantejar, encara que sortísim un poc des tema, a veure per què a ses zones transversals d'es polígon 46 -en es carrer Bon Temps-, fins a sa meitat d'es carrer s'ha pagat es 33% més poc que a s'altra meitat que arriba fins an es passeig Colom.

Susanna.- Es una cosa de s'Ajuntament.

Martí.- Però no ve donat per unes directrius que voltros donàreu?

Daniel.- Noltros treguérem uns càlculs per metres lineals de fatxada des passeig marítim i es carrer Colom, però en temes contributius no hi entram per res.

Susanna.- Això són temes polítics.

Martí.- Però clar, qualcú ha fet sa retxa i ha dit: fins aquí a 2000 i allà a 5000...

Susanna.- M'imagin que en algun lloc s'havien d'aturar.

Teodor.- Per a mi, a sa banda de davant me sembla de mal gust s'excessiu nombre de bancs que hi heu posat.

Susanna.- Sa nostra primera idea era fer un banc llarg, però en haver-lo de construir allà mateix i davant es perill de que s'obra se retrassàs molt, se va optar per fer-ho així.

Teodor.- I ets arbres!

Susanna.- Només en quedaran sa meitat.

Martí.- Són autòctons, aquests arbres?

Susanna.- Sí, són mimoses marines, que és lo millor per a sa primera línia.

Teodor.- També pareix que hi ha poc llum...

Daniel.- N'hi haurà més que suficient.

Josep.- I ses escultures? Han tengut es resultat que s'esperava? Me referesc a tamany, color...

Susanna.- A mi m'han agradat més posades que en es taller. Me semblaven massa grosses. Una vegada col·locades crec que tenen una escala adequada a s'entorn.

Daniel.- Apart de que t'agradi o no o des seu significat, jo crec que hem aportat un mobiliari urbà que no és tradicional. No hi ha moltes escultures en es carrer i jo crec que és molt agradable passejar envoltats d'elements mobiliaris urbans. No hi són exactament perquè les miris, sinó perquè és agradable, perquè dóna una sensació a sa que no hi estàvem avesats.

Teodor.- Jo, en es principi, vaig que-

dar impactat i me demanava què hi havien posat. Més tard, comentant amb uns i altres i aprofundint en sa idea de que quan es construeix també es destrueix alguna cosa, sempre et quedes amb so dubte si és millor lo construït que lo destruït... En fi, sa polèmica suscitada ha motivat sa gent, i a això jo ho consider interessant i positiu.

Susanna.- Donen alguna cosa particular an es lloc. T'agradarà o no, però identifiquen Cala Millor. Jo estic segura de que quan tot estigui acabat serà un focus d'atracció de gent d'altres bandes.

Josep.- I ses pèrgoles, s'acabaran ara de posar?

Daniel.- Sí. Hem tengut un problema amb sa fundició. Només en poden fer una cada dos dies i van un poc atrassats.

Teodor.- I són cares?

Daniel.- Són cares. Cada peu costa devers 180.000 ptes. i cada metre en pot costar entre 25.000 i 30.000.

Martí.- Jo crec que és aquí on sa gent se queixa. Si jo tenc una casa a un lloc determinat i m'hi fan una obra davant i llavors resulta que som jo es qui l'ha de pagar, no ho sé. A lo millor m'hagués agradat més una altra cosa.

Susanna.- Ses pèrgoles s'han muntat poc a poc i, essent tan feixugues, s'han hagut de fer unes obres descomunals. Quan sa gent va veure es gran tamany de ses soles va dir: *Mare meva! I Què posaran aquí?* Llavonses posaren es peus, que també eren enormes, i s'assustaren. Jo crec que ara, que ja se veu un tros acabat, és una altra cosa. Crec que sa gent s'anava encalentint i abans de veure-la ja estava en contra de sa pèrgola. Quan estigui acabada, muntada

i il·luminada estic segura de que sa majoria canviarà d'opinió.

Josep.- Hi ha hagut conflicte entre comerciants i hotelers?

Daniel.- Un poc sí que n'hi ha hagut.

Susanna.- Perquè ets hotelers, des des principi hi estaven d'acord, i es comerciants no.

Teodor.- S'Associació mai no ha dit que no. Som de s'opinió de que primer s'ha de muntar tot i si després perjudica, canviar-ho. Lo que no hem de fer és començar a cridar sense veure-ho.

Martí.- Jo he sentit dir a algun regidor que si no va bé l'any que ve ho llevaran. I això no pot ser.

Teodor.- Si ses pèrgoles perjudiquen s'han de llevar.

Susanna.- Es evident que sa força popular és molt grossa i ets ajuntaments l'han de tenir en compte. De totes maneres, qui decideix si perjudiquen o no?

Teodor.- Jo he de xerrar per aquest senyor que ara no sap si el perjudicaran o no...

Josep.- Es difícil sebre si sa baixada d'ets ingressos que pugui haver tengut un comerciant depèn de sa pèrgola, d'una mala temporada o de que es turistes no han gastat tant.

Martí.- I a veure qui controla ses caixes...

Susanna.- En es final mos l'estam jugant si aquest estiu serà bo o dolent. Si és dolent l'haurem fotuda, maldament sigui per causes alienes a sa pèrgola.

Daniel.- Es turistes estan molt satisfets amb ses millores, que era lo que se pretenia.

Martí.- A mi lo únic que m'han comentat és sa gran diferència entre sa part de Sant Llorenç i sa de Son Servera.

Teodor.- Ses tendes hauran de fer un

esfòrc per adaptar es seus negocis a sa gran qualitat des carrer. Hi ha idees per unificar criteris quant a toldos, mostradors, etc.

Martí.- I ets aparcaments, per què estan tots en es mateix costat?

Susanna.- Només hi cabien a un costat perquè es carrers són massa estrets.

Martí.- Idò dies alterns.

Susanna.- Policialment és molt difícil de controlar, i es resultat és que hi ha cotxes pertot.

Martí.- Me preocupa sa manca d'accessos per sa gent amb problemes, cadires de rodes, etc. No comprenc com es tècnics han fet aquesta errada.

Susanna.- Es pas des vianants està tot en es mateix nivell.

Martí.- Se comenta que és per facilitar es pas des camions...

Susanna.- No, tot lo contrari. S'han posat stops i macs perquè es cotxos travessin es carrers respectant es peatons.

Martí.- Han desaparegut molts d'aparcaments. Calcul que devers 2000.

Daniel.- No sé quants, però devers un 70%.

Teodor.- S'adaptaran zones d'aparcament més allunyades.

Martí.- Bé, però si un hi viu...

Daniel.- Mos hem d'anar conscient de que hem de deixar es cotxo a 200 metres de canostra.

Martí.- També se podria haver marcat un carril per bicicletes.

Daniel.- Es perillós perquè llavonnes s'hi afiquen ciclomotors.

Martí.- Se podrien haver dictat normes. Ses bicicletes s'hi aficaran i així s'hagués limitat un lloc perquè hi poguessin circular.

Que tot sigui per a bé, i moltes gràcies an es nostros convidats.

La negra

Aiximateix s'hi havia arribat a col·locar, l'amo en Tomeu, dins aquella mata. Va haver de rompre un brot que li pegava pels ulls i se sentia una branca per devers els ronyons, però s'havia pogut asseure damunt un tros de marès roig i ho podia resistir bé, i a més, si un home no aprèn a sofrir un poc el cos arriba que es malavesa. D'altra banda, no trobaria cap altre lloc des d'on el pogués veure venir tan de lluny sense esser descobert. Era l'amagatall perfecte.

Mentres l'esperava, amb la *jabalí* damunt les cuixes carregada amb dos cartutxos *fiotti* plens de perdigons de 5, d'aquells que aturarien un bou, pensava en lo bé que li aniria el motocultor que feia comptes comprar amb els vint mil duros que li pagarien per la *feineta*. No en quedaria gens ni mica d'herba dins el quartó. Pareixeria un jardinet de tan net que el menaria. No i l'enviaria a fer putetes al fasset, que ja sols no podia adreçar l'esquena de tant que l'havia vinclada entrecavant. Amb aquesta hauria acabat de passar pena.

I no és que li tengués gens de ràbia, que ell amb això de la política no s'hi havia volgut aficar mai, però amb la misèria de pensió que li pagaven no hi havia manera d'estalviar. Com deia en Corleone, no hi havia res personal, tot era qüestió de negocis. No crec que aquesta reflexió hagués confortat gens el candidat, però, fill meu, avui en dia si un no fa el cap viu no avançarà mai una passa, i endemés, amb un polític més o manco sols no ho coneixerem.

En el moment que el va destriar que s'atraca, tira-tira, per la camada, es va engaltar a poc a poc l'escopeta procurant no moure cap branca, i quan el tengué a vuit passes li desparà el doble directament a la post dels pits.

De tornada, com que se sentia un poc de coll, es va aturar a ca'n Jaumet a fer un conyac cremat, mentre el cabo anunciava un mitin per avui vespre, a les nou, a la rectoria.

Flanagan

Mn. Guillem Pont i Ordines

Anar al Seminari, o a Lluç o a qual-sevol altre dels noviciats religiosos, de banda la presumpta vocació, també era un dels camins per fugir de la inseguretat i per iniciar una escalada social. Una manera d'aconseguir el *don* davant el nom, amb tot el que això suposava a principis de segle.

Poques vegades la conducta humana és sincera i transparent, degut a que moltes vegades els missatges actuen a nivell d'inconscient. Resulta obvi que tots els qui segueixen els camins de les ordes religioses ho fan per vocació, però no deixa de resultar curiós el fet de que no sempre existeixi la mateixa prodigalitat, depenent aquesta de factors tan humans com el prestigi, el contexte econòmic, etc.

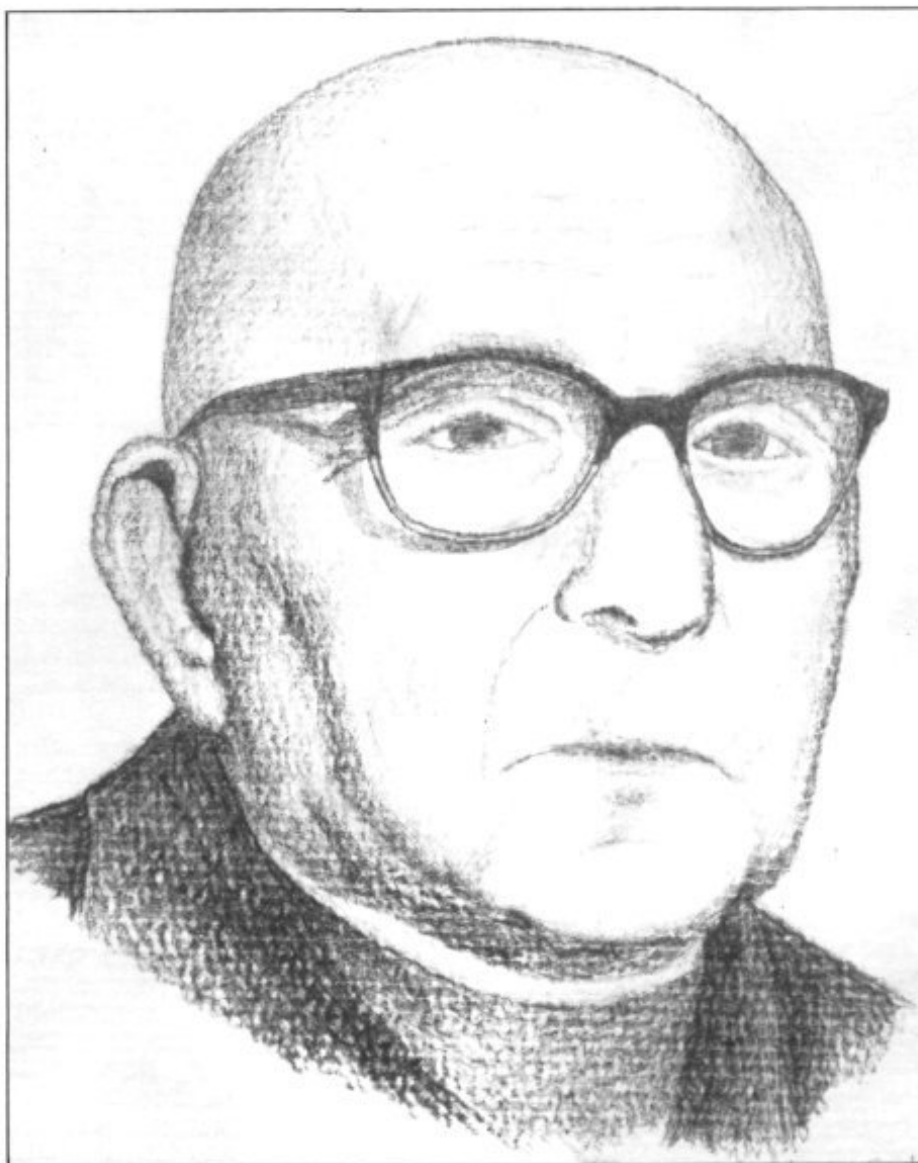
Vaig conèixer Mn. Pont quan era rector d'Estellencs. Faig referència al coneixement físic, la seva cara rodona, la seva calbícia, el seu cos curt... però no vaig arribar a part del seu cervell fins que visqué la seva jubilació a Sant Llorenç. Mai no parlarem de la seva vida, de la seva experiència com a frare, Missioners dels Sagrats Cors, ni de les seves metes personals i professionals assolides, ni de les motivacions que el portaren a deixar l'orde religiosa per passar a una parròquia...

Ell era una persona d'edat i jo un jovenell però sempre parlàvem de futur, de projectes, d'activitats, de tècniques i maneres... compartíem la utopia del canvi.

La necessitat de progressar a nivell social, cultural, de solidaritat... ens aglutinava ja fos sobre el trespol del seu corral, sombrejat per una parra, ja fos al voltant d'una camilla amb braser elèctric -el primer que vaig veure- o a la sortida d'aquelles, llavors polèmiques, xerrades sobre *Home i matèria* o *Persona i món* que ens feien els Mns. Joan Sales i Jaume Santandreu en el local social del Club Card, a la primavera del 72.

Era capaç de fer pinya amb un grup de jovenells de manera generosa. No sé ben bé si era delicadesa, educació, respecte... però cert és que mai no intentà imposar el seu criteri de manera autoritària. A vegades criticà les nostres accions però també sabia posar-se dins la nostra pell, i això en determinats moments s'agraeix moltíssim.

Vist des d'ara, resulta evident que era un capellà progressista, i no solament

per vestir amb americana i calçons, a diferència de tots els altres capellans retirats de la vila que, en públic, utilitzaven sotana, sinó per la seva sintonia ideològica -almanco parcial- amb aquell grapat de capellans obrers que deixaren forta empremta a l'època del renaixement de la democràcia, i també per la sintonia amb aquell grapat de gent que arranjàrem l'aventura del Card, fins al punt de mullar-se al ésser col.laborador de Flor de Card amb el pseudònim *Alevín* -per ésser el de més edat de tots els que hi treballàvem-.

Ja sé que ara això pot semblar en certa manera gracios i/o ridícul, però tenir ganes, esperit i força per escriure diversos articles a la revista a principis de la dècada dels setanta gairebé era sinònim

d'inconformista o roig per una gran part dels llorcencs.

Alguns estimàrem *don Guillemet*, que morí a finals del 75, precisament quan Flor de Card vivia la seva època crítica, quan deixà de sortir puntualment cada mes, substituint-se la periodicitat per varis números de compromís, però fou un home que deixà petjada, si més no per la seva generositat, per saber empenyer el carro de la utopia en un lloc i un temps concrets.

Dos anys després de la seva mort, amb més sentiment que no tècnica, em vaig atrevir a fer un esborrall, un assaig de poema a la seva memòria que, acompanyat amb un encertat dibuix d'en Josep, es publicà el mes de maig del 77 a Flor de Card:

(Assaig de poema a la memòria de Mn. Guillem Pont. Morí el 18 de desembre de 1975)

Record

Tots ballam al mateix so,
el rellotge mai s'atura;
arriba, un dia, la por
fi de la curta aventura.

llàgrimes, absoltes, pols... però

Ni molta edat és vellesa
ni el descans etern mort.
Inquietud és juvenesa!
Es vida si hi ha record!

don Guillem Pont i Ordinas

Sempre amb desig d'ajudar,
motor d'idees foranes,
senzillesa en l'escoltar,
adob d'accions cardanes.

esglai, dissort, conhort... perquè

Don Guillemet és record
i sa veu i sa presència
sabé fugir de la mort.
Es present sa essència!

ahir, avui, ara; record

Guillem Pont

**Comercial
ES PUIG**

C. I. F. E - 07303704

**Instal·lacions
Sanitaries**

Carrer Nou, 37
Telèfon 83 82 99

07530 SANT LLORENÇ
(Mallorca)

Biblioteca

El Servei Municipal de l'àrea Socio-Educativa-Cultural i en particular el servei de la Biblioteca ha organitzat aquests darres dos mesos una sèrie d'activitats dirigides als infants i joves del nostre municipi.

La primera va començar dia 8 de març. Convocàrem els al·lots per participar en la confecció d'una mascota per a la biblioteca. Les nostres expectatives de participació s'han vist superades perquè un total de 72 al·lots en edat escolar ens han omplert la biblioteca de dibuixos. De tots els presentats n'hem triat un: un simpàtic granot que de qualche manera representa els llorençins, del qual n'és l'autor en Joan Baptista Pont Pons, de 8è d'EGB.

Els objectius que ens varen animar a moure aquesta activitat varen esser:

- Fer conèixer la biblioteca als al·lots que no hi havien vengut mai.
- Oferrir-los la possibilitat d'accedir a un fons bibliogràfic adequat a la seva edat i a les seves necessitats (col·leccions de literatura infantil, passatemps, manualitats, còmics, etc).
- Estimular-los a la pràctica del dibuix.
- Exercitar-los la imaginació.

Una altra de les activitats que hem promogut ha estat la de *Dóna vida al llibre*, que es va dur a terme la primera quinzena d'abril.

Es tractava d'un intercanvi entre la Biblioteca i els nins:

- Vols que et regalem un llibre?
- Sí. Què he de fer?
- Has de llegir el llibre i després has de confeccionar una manualitat d'allò que més t'ha agradat.
- Espera i firmaràs un contracte.

Els llibres regalats varen esser:

- 1er.- Història de Tabalet
- 2on.- Berni
- 3er, 4rt i 5è.- L'Ingo i el dragó
- 6è, 7è i 8è.- El segrest de la biblioteca.

La participació va esser molt elevada. Es repartiren una vuitantena de llibres.

Els objectius eren:

- Iniciació a la lectura (objectiu fonamental).
- Desenvolupar la imaginació.
- Treballar amb la creativitat manual.

També dins el mes d'abril, però per als joves, la Biblioteca va convocar uns Premis Literaris *Biblioteca Mn. Galmés*. Hi havia dues modalitats: narració curta i poesia, en la nostra llengua.

Les manualitats dels al·lots, els dibuixos de la mascota i una mostra de llibres es varen exposar dins la biblioteca, donant-los a conèixer a la gent durant la festa del llibre.

Amb això, també, volíem aconseguir engrescar els pares i la gent adulta perquè freqüentassin amb més assiduitat la biblioteca.

El balanç ha estat francament positiu. Hem de dir que una vegada més la participació més nombrosa ha estat la dels nins més petits. Però com que esperam que us animeu, tenim a la vostra disposició llibres interessants, la millor literatura del món al vostre abast, enciclopèdies, diccionaris i atles que us poden treure de dubtes i, en definitiva, tenim un servei municipal gratuït a les vostres mans.

Feis-ne ús!

Bartomeu Mestre C.D.S.

Esperàveu aquests resultats?

Mos han fallat un poc perquè a sa nostra llista no hem tengut gent amb un poder econòmic important que hagi col·locat gent a un hotel o una empresa, i que els hagi demanat es vot per tornarlos es favor. De totes maneres això és lo que hi ha i farem feina p'és resultats que hem tengut. Intentarem, si podem, fer un equip de feina i seguirem mantenint es grup que mos ha recolzat.

I es d'ets altres grups?

No esperàvem que es PP en tregués tants.

Pensau estar dins s'equip de govern?

Sempre que hi hagi sa possibilitat de fer feina amb gent capacitada, sí.

Amb sa gran baixada que ha tengut a tot s'Estat, ¿creus que el CDS tindrà una continuïtat?

S'espera que sí, i ja parlen d'en Mayor Zaragoza com a substitut d'en Suárez. A Mallorca se tenen contactes amb CB i amb UIM per veure si se juntaran.

Miquel Vaquer U.I.M.

Quina valoració fas d'és resultats de ses eleccions?

Jo crec que podem estar contents perquè es poble mos ha votat. Hem fet molta feina i es resultat s'ha vist a ses urnes.

Són es que t'esperaves o t'han vengut denou?

Jo calculava que en treuríem dos, però en es mateix temps creia que algun altre també els faria. Si no vaig equivocat an el PSOE li faltaren 17 o 18 vots per treure'ls. I també se veu que hi ha partits que estan completament derrotats...

I aquest avanç tan gros d'és carrioners?

Jo sempre dic, i crec que a vegades m'ho has sentit, que a Sant Llorenç hauríem de tenir dos Mateus, perquè consider que és un homo intel·ligent i feiner que ha fet de tot per Son Carrió, i a pesar que a lo millor ha abusat un poc i l'hi han deixat fer-, hem de considerar que Son Carrió és de Sant Llorenç i també ha de tenir es servicis que pugui tenir Sant Llorenç.

Quines perspectives hi veus de cara an es pactes?

Aquí s'han de mirar moltes coses. Jo lo primer que faria seria oblidar-mos de tot i que ses persones que més o manco sàpiguen fer feina i en vulguin fer que se juntin i treguin envant aquest municipi. En es nostro programa està molt clar: tot p'és benefici de Sant Llorenç, i estam disposats a fer feina i a dur una administració transparent.

Estàs disposat a estar dins s'equip de govern?

Sí, sempre que hi hagi uns pactes seriosos i que ses persones en sàpiguen i vulguin col·laborar.

Antoni Sansó P.S.M.

Què en treus d'aquests resultats?

Que es resultats en part defineixen sa divisió que hi ha hagut dins es poble. Veig que no hi ha una majoria, en so sentit de que s'hauran de fer pactes i que aquests seran difícils per sa gran quantitat d'opcions que hi ha dins s'Ajuntament. Crec que hi ha una gran guanyadora, que és s'opció de Son Carrió, que ha superat totes ses previsiones, i això és degut a que Son Carrió ha votat massivament per una llista seva, mentres que a Sant Llorenç es vot ha estat molt dividit.

Per sa nostra part crec que hem de reflexionar sobre sa gran baixada de vots en relació a ses darreres.

Era lo que esperàveu?

Noltros no creiem que cap llista fes tres regidors i també confiàvem un poc més en sa nostra. No ha estat una gran

sorpresa, però pensàvem que se valoraria més sa feina feta.

Pensau canviar d'estratègia?

Jo crec que en principi lo que s'ha de fer és mantenir un grup de fora que faci feina en combinació amb sos de s'Ajuntament. Si això s'aconsegueix crec que d'aquí a quatre anys se veuran es resultats.

Heu pensat integrar-vos dins s'equip de govern?

En un principi, degut an es resultats, pensam que són uns altres es que s'han de moure. Noltros tenim un programa i si an ets altres els va bé en podem parlar. Supòs que vendran a veure'ns i llavors ja ho discutirem.

Mateu Puigròs G.I.S.C.

Com analitzaries es resultats?

Pens que hi ha hagut qualche sorpresa, com que es PP en tregués tres i que noltros augmentàssim 150 vots. Crèiem que mos vendria justet treure es dos regidors i mos han sobrat molts de vots. Se veu que sa gent ha valorat sa feina que hem fet. També estam molt contents que per primera vegada a Sant Llorenç tenguéssim 21 vots, i ho agraïm, i que a sa costa en féssim prop de 50. A un grup independent com es nostro el solen situar a un nucli concret, i que hàgim conseguit aquests vots és un fet que haurem d'analitzar profundament. En aquest sentit sa nostra actuació haurà de ser molt més global i no restringir-se únicament a Son Carrió.

De ses quatre eleccions que duim, a ses que vos heu presentat com independents heu tret dos regidors, i a ses que heu anat amb el PSOE un. Com ho veis a això?

Ho haurem de tenir en compte en endavant. Se veu que a sa gent li agrada més, fins i tot a nivell de participació, que crec que no han quedat 15 persones en tot es poble sense anar a votar.

Com veis sa composició de s'equip de govern?

Noltros, en definitiva, som sa segona llista més votada i això s'ha de tenir en

compte a s'hora de fer un pacte. Som partidaris de que s'hi inclogui es màxim de gent possible i de que se negociï molt des d'es principi a fi de no tenir es problemes de sa passada legislatura.

Fareu passes per aconseguir sa batlia?

En aquests moments, degut an es nombre de vots que hem tengut, és una responsabilitat que hem d'assumir i a sa que tenim dret, però no és un principi bàsic, maldament per altres sembla que sí ho sigui i que estiguin disposats a qualsevol cosa per conseguir sa batlia. Això no és es nostro cas. Tenim una responsabilitat i la volem assumir, però entesa dins es marges d'un grup polític de Son Carrió.

Bartomeu Pont C.B.

Quina anàlisi fas d'es resultats de ses eleccions?

Aquesta vegada no m'he atrevit a fer cap pronòstic perquè no sabia de cap manera com prendria. Me n'he duit bastants de xascos. Per lo que a mi me pertoca considerar que encara he fet un bon resultat si se té en compte que me n'he anat amb un partit que no era conegut, i que aquest darrer any i mig hem tengut moltes bregues dins s'Ajuntament que mos han perjudicat a tots. No obstant accept aquests resultats perquè són sa voluntat d'es poble.

Te pareix que es teu partit tindrà una continuïtat?

Te donaré una opinió personal perquè encara no he xerrat amb ningú, però m'han dit que aquests dies han de tenir una reunió CD, UIM i CDS per veure si arribaran a un acord. No sé si en sortirà res.

Fas comptes estar dins s'equip de govern?

Jo consider que encara és prest per parlar-ne, perquè hi ha moltes combinacions a fer. Ho veig molt complicat.

Abans d'acabar voldria aprofitar s'ocasió per donar ses gràcies a tots es que m'han votat i a tots es que han anat a votar.

Mateu Domenge P.P.-U.M.

Quines conclusions treis d'es resultats?

Noltros estam molt satisfets perquè creïem treure'n tres, i aconseguir-ho amb tants de partits crec que és un èxit. Estam molt contents.

I d'ets altres, era lo que vos esperàveu?

No. Esperàvem que uns no en treguessin tants i uns altres en treguessin més. En una paraula, que se repartís d'una altra manera.

Considerau que sa campanya ha estat correcta?

Val més no parlar-ne. Mos hem temut que davall davall mos volien fer sa traveta, però això ja està passat i val més deixar-ho anar.

Essent es guanyadors supòs que intentareu formar un govern i dur es maneig de s'Ajuntament.

Sí. N'hi ha que diven que ho tenim malament, però jo no ho veig així perquè hem estat es partit més votat. Tenim confiança de que siguem noltros ets elegits.

Vull aprofitar per donar ses gràcies a tots es que han posat sa confiança en noltros i esperam que tot acabi bé.

Jerònia Mesquida P.S.O.E.

Quina valoració fas d'es resultats de ses eleccions?

Hem tengut un sentiment contradictori. D'una banda consideram que 350 vots estan molt bé si ho miram des d'es punt de vista de que pràcticament començàvem de zero, ja que no hi havia una infraestructura. Noltros dúiem una nova imatge i uns altres plantejaments i aconseguir aquests vots en dos mesos i

mig no està molt malament. Es problema és que això no s'ha traduït en resultats. Pensàvem que traurem dos regidors, però no ha estat així.

I es de sa resta de partits?

M'ha sorprès es PP, que no creia que en tregués tres, però a la resta m'ho esperava.

I aquella idea de mantenir un grup de feina fora de s'Ajuntament...

Sí, això ja està en marxa. Obrirem s'agrupació amb un local i començarem a organitzar informacions, cursos, posarem una bústia per recollir idees, suggerències, queixes...

Feis comptes estar a s'oposició o intentareu integrar-vos dins un equip de govern?

Es es principi, quan vérem es resultats, pensàvem estar a s'oposició, però ara, després d'haver-ho analitzat amb sa gent que mos ha recolzat, pensam que sa nostra funció és anar fent feina per aconseguir un canvi dins es poble.

Mos agradaria que durant aquests quatre anys sa gent se definís un poc més, de manera que a ses pròximes eleccions no se presentassin vuit llistes, que amb tres o quatre models diferents de feina basten bé. Així no s'haurien de fer uns pactes tan increïbles com es que s'hauran de fer enguany.

Espipellades

Una de dues: o mos feien una falsa quan asseguraven que en treurien més d'es que han tret, o donen mil voltes per no reconèixer que es tir els ha sortit per sa culata.

Però ja sabem que qui no se conforma és perquè no vol.

¿No trobau que a ses pròximes les haurien de fer per s'agost?

Així mos estalviaríem es paperins i, amb un parell de forats i algunes espelmes, també tendríem llanternes per tot es poble.

Tanmateix els han hagut de llevar es municipals...

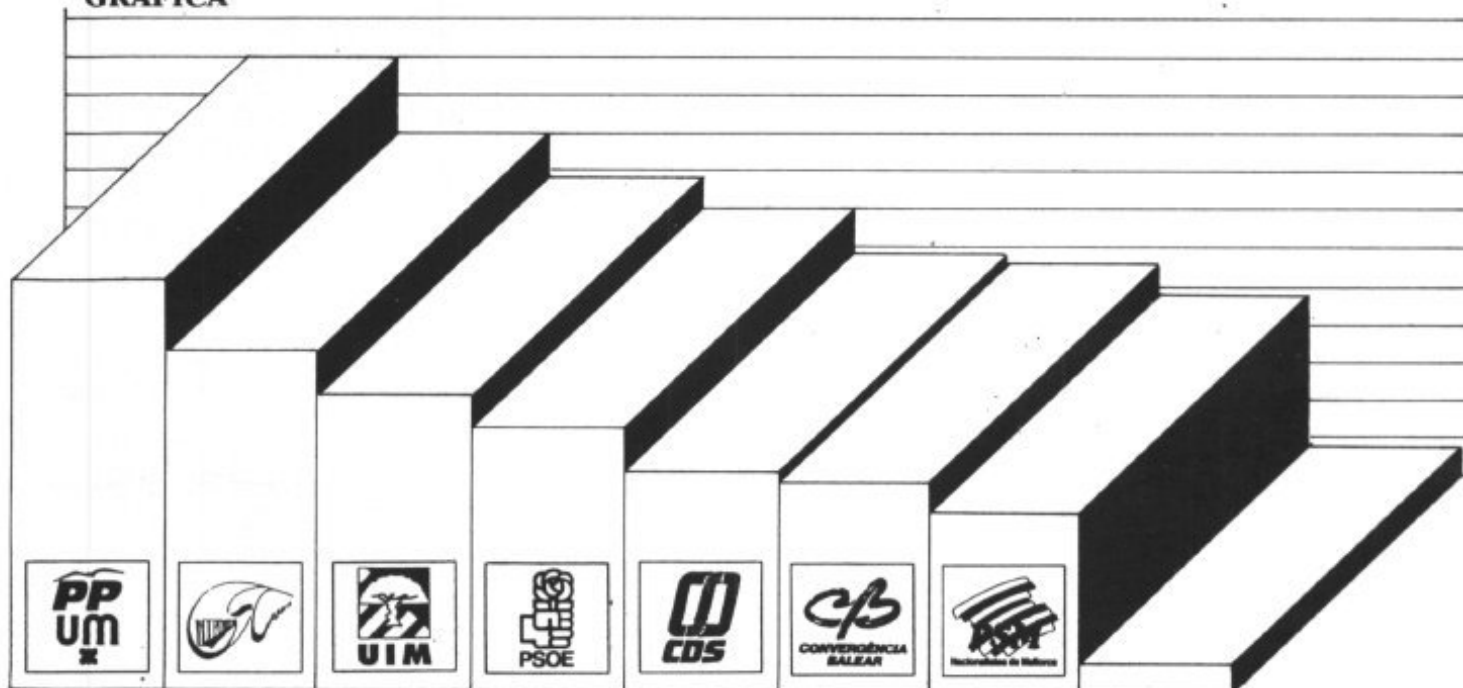
I ara podem començar a llegir es programes electorals per demanar-los comptes de tot lo que mos han promès. O ja no se'n recorden?

ELECCIONS MUNICIPALS

	1979	1983	1987	1991					
				SANT LLORENÇ	SON CARRIO	COSTA	TOTAL	%	+/- 198'
PP-UM		984	773	415	90	44	549	21'2	-224
GISC	389			21	382	48	451	17'4	+451
UIM				356	14	23	393	15'2	+393
PSOE	342	332	397	290	8	52	350	13'5	- 47
CDS		477	647	275	8	12	295	11'4	-352
CB				256	11	19	286	11	+286
PSM		308	432	214	2	21	237	9'1	-195
UDI			160	27	-	2	29	1'1	-131
BLANCS				28	5	5	38		
NULS				15	1	1	17		
TOTAL				1897	521	227	2645		+ 23

Nota: El 1983 i el 1987 les candidatures del PP i UM es presentaven per separat.

GRAFICA

DISTRIBUCIO DELS ESCONS

	1	2	3	
PP-UM	549 (1)	274 (7)	183 (11)	137
GISC	451 (2)	225 (9)	150	
UIM	392 (3)	196 (10)	130	
PSOE	350 (4)	175		
CDS	295 (5)	147		
CB	286 (6)	143		
PSM	237 (8)	118		
UDI	29			

COST VOTS/REGIDOR

	COST	TUDATS
PP-UM	183	24
GISC	225	83
UIM	196	24
PSOE	350	166
CDS	295	111
CB	286	102
PSM	237	53
UDI		29
TOTAL		568

PERCENTATGE DE VOTANTS

	SANT LLORENÇ	SON CARRIO	COSTA	TOTAL	1979	1983	1987
ELECTORS	2391	628	520	3539			
VOTANTS	1897	521	227	2645			
TOTAL	79'3	82'9	43'6	74'7	66'67	72'53	77'80

PARLAMENT DE LA COMUNITAT AUTONOMA

	SANT LLORENÇ	SON CARRIO	COSTA	TOTAL
PP-UM	661	207	83	951
PSOE	277	216	62	555
UIM	292	14	18	324
PSM	211	27	27	265
CDS	229	23	5	257
CB	161	3	14	178
VERDS	15	10	2	27
EU	4	2	8	14
FE	-	-	2	2
AR	1	-	-	1

Festa de la Terra

Dia 22 d'abril es va celebrar la Festa de la Terra. La premsa i la televisió en varen parlar fent referència, sobretot, a la utilització del paper reciclat. Les institucions haurien de conscienciar-se del seu ús i així aconseguiríem protegir més la natura. Algunes persones preocupades per aquest tema ens han explicat que el paper es pot reciclar fins a deu vegades.

Des d'aquí voldríem donar suport a una alternativa per a l'Ajuntament i per a les escoles del municipi. Per si els serveix de referència us podem dir que l'Institut Llorenç Garcies i Font d'Artà fa molt de temps que només empra aquest paper.

Cursos d'adults

Amb una gentada que hi assistí, dia trenta d'abril se celebrà a l'hotel *Sa Coma Playa* un sopar com a festa-acabament dels cursos d'adults que s'oferiren a Sant Llorenç aquest curs escolar.

Després de la menjada la gent va anar a prendre el cafet al disco-bar de l'hotel. Allà s'hi repartiren els diplomes. I hi va haver festa grossa i bon sarau.

Una mica més tard decidiren anar al *Royal dancing* de Cala Millor i allà sí que hi hagué festa grossa. El ball d'aferat va esser l'espectacle. I bona bauxa.

Enhorabona als qui fan possible que el centre d'adults funcioni. I a tots els qui hi treballen.

S'obri Dhraa

Dia 24 de maig Dhraa va obrir les seves portes amb una excel·lent acceptació per part del públic, en la majoria gent molt jove que va aprofitar la festa per fer una excursió nocturna a la macrodiscoteca. Una de les atraccions que ens oferí la direcció de Dhraa veren esser quatre *sudacas* que ballaven damunt un *andamio*.

Suposam que quan el preu d'enguany sigui de 1500 ptes. l'entrada, la majoria de gent s'ho pensarà dues vegades abans d'anar-hi.

Per poder seguir informant de les incidències que passen a Dhraa, aquests

corresponsals necessitarien diversos VIP a nom de Flor de Card (tel 569119).

Visita al Parlament

Dins el mes de maig un grup de gent major del nostre poble va visitar el Parlament de les Illes Balears, on els va rebre el Sr. President Jeroni Albertí. Després de la visita i d'explicar-los la manera com estava constituït, a la sala de sessions el Sr. Albertí els va dirigir unes paraules i féu entrega d'uns records a les dues persones majors del grup: la madona Catalina Pisca i l'amo en Guillem de Son Trobat.

Esperem que no sigui la darrera vegada que aquesta gent realitzi una visita als organismes oficials, per conèixer millor la nostra Mallorca.

Aquesta excursió, si no ens han informat malament, va esser possible gràcies a la col·laboració i organització de la Caixa *Sa Nostra*.

Política

TAULA RODONA

El dissabte dia 11 de maig, a la rectoria i organitzada pel Balears, es va dur a terme una taula rodona amb la parti-

cipació de tots els caps de llista que es presenten com a candidats a la batlia de Sant Llorenç. Llavors es va tancar la taula amb un torn de paraules per part del públic.

PP-UM

Sopar a la fusteria Domenge, dia 3 de maig.

Mitin dia 13 de maig al cinema. Hi assistiren la Sra. Maria Antònia Munar, Consellera de Cultura, Educació i Esports i batlessa de Costitx.

També va parlar el Sr. Cañellas, President de la Comunitat Autònoma. A l'entrada del cinema els simpatitzants del PP-UM sorprengueren el públic amb una bossa de caramels.

CDS

Dia 24 de maig, al restaurant de Son Barbot el CDS va fer un sopar-mitin. Varen parlar el Sr. Bernat Tries i el candidat a batle en Tomeu Mestre. Hi va assistir molta gent.

UIM

Dins la campanya electoral els seguidors d'aquest partit varen regalar un mariol·lo a tots els alumnes del col·legi *Mestre Guillem Galmés*. Els haguéssiu vists a tots aquells al·lotets si hi anaven contents!

El dijous dia 23 de maig, a l'Escola Nova, aquest partit tan mallorquí va

convidar tothom a xocolata amb ensaïmades. A l'acte varen parlar el Sr. Miquel Pascual i en Miquel Vaquer, candidat per aquest partit a la batlia de Sant Llorenç.

CB

Diumenge, dia 19 de maig, a ca'n Tomeu Carbó hi va haver una gran festa, encara que la invitació no parlàs que fos una festa política. Com que es va realitzar dins la campanya electoral ho consideram com a un fet electoral. En Tomeu Pont celebrava el seu 25è aniversari com a regidor i també batle de l'Ajuntament de Sant Llorenç. Hi va haver una gran torrada, els qui tengueren ballera ho varen poder fer, ja que hi havia ball de bot i de saló. Des d'aquí la nostra cordial enhorabona a l'amo en Tomeu.

GISC

Sabem poques coses de Son Carrió, però la informació que tenim és que dia 24 de maig a l'escola en Mateu Puigròs va convidar a unes sopes i bunyols. Diuen que tot es poble va anar a tastar-les i ens han assegurat que eren molt bones.

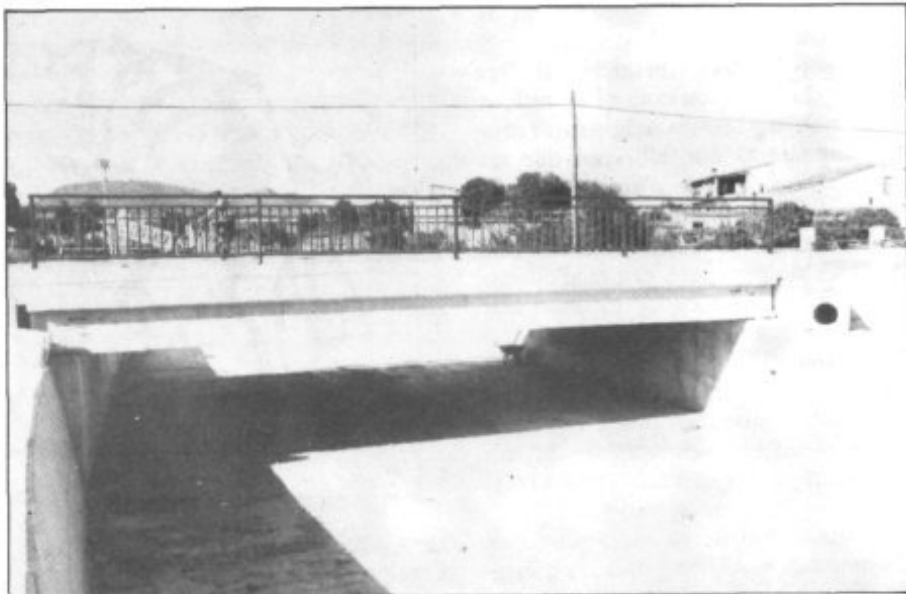
PSM

Dissabte dia 18 de maig al músic-bar *Es Garatge* hi va haver una festa per a tothom, amb refresc i actuació del grup Terratrèmol. Aiximateix hi va assistir molta gent.

El divendres dia 24 de maig a la recortoria es va dur a terme el mitin. Va parlar la Sra. Maria Antònia Vadell, candidata al Parlament en representació de la comarca de Llevant i també regidora de Política Lingüística i Transports de l'Ajuntament de Manacor. N'Antoni Sansó va explicar el programa electoral del PSM.

PSOE

Amb motiu de les eleccions municipals i autonòmiques del 26-M, el PSOE va dur a terme una sèrie d'actes als diferents nuclis del municipi llorençí. Començaren amb la presentació de la candidatura, amb l'assistència de Paco Obrador a un sopar a Son Barbot. Li seguien una sèrie de reunions amb les diferents entitats esportives i culturals del municipi, xerrades amb els jubilats, pagesos i empresaris hotelers.

La setmana vinent es van reunir amb els joves, les dones i, ja per finalitzar, la festa-mitin a Ca Ses Monges.

També cal esmentar que la cap de llista va assistir a unes jornades nacionals per a un turisme de qualitat a Calvià, a unes jornades de gestió municipal a Madrid i a la presentació de les dones progressistes a Palma, fent Jerònia Mesquida l'acte de clausura.

UDI

Dijous, dia 23 de maig, al bar de Son Colom, a la sortida del poble en direcció a Artà va tenir lloc un sopar organitzat per la Unió Democràtica Independent. Hem pogut saber que s'esperava molta més gent que la que hi va assistir, però al final va sortir tot bé.

Recitals de poemes

Dia 29 d'abril, a Son Carrió, i dia 30 a Sant Llorenç vàrem poder assistir a un recital de poemes. Aquella nit, en Jaume Mateu Martí, novel·lista i poeta ens recità (o llegí fort, com deia ell) poemes de Guillem Cabrer, Jaume Vidal Alcover, Mossèn Costa, Joan Alcover, Bartomeu Rosselló-Pòrcel, Blai Bonet, Josep Maria Llompart, Miquel Àngel Riera i Jaume Santandreu. Tots varen ésser autors mallorquins excepte en Salvador Espriu, poeta insular que no pot faltar mai en aquests actes.

En Jaume Mateu Té algunes obres publicades, i enllestida una novel·la i un

llibre de poemes. L'hem convidat (i esperam que al públic li agradi l'ofertament) perquè torni una altra vegada, però per parlar de la seva obra.

El darrer pont

Dins aquests dies del mes de maig, a la fi s'ha obert al trànsit el camí de Calicant, així totes les persones motoritzades o sense poden passar tranquil·lament sense haver d'anar a fer voltera per anar a Ses Sitges, a Calicant, a Sa Real o simplement a practicar algun esport al camp de futbol.

Esperam que siguin molt resistents i que l'aigua de la torrentada no els faci res.

Homenatge a Francesc de B. Moll

Dia 26 d'abril en Josep Moll va parlar-nos del seu pare, Francesc de Borja Moll. En Jaume Sureda va fer una presentació esplèndida i emotiva de l'homenatge. Digué, metafòricament, que don Francesc és un pare per a nosaltres, un pare que ens deixa una herència, un pare que ens ensenya. Per qualsevol consulta hem de recórrer al tresor que el Sr. Moll ens va deixar. Per tot això li hem d'estar agraïts i, per tant, aquell acte i la declaració d'assignar a una

plaça de Son Carrió el nom del nostre filòleg era un deute que els llorencins teníem pendent.

En Josep Moll va tractar la part humana de son pare, de com el va influir. Digué (amb uns termes magistrals i precisos, tanmateix) que ell, com que no era filòleg, no parlaria d'en Moll-investigador, sinó d'en Moll-pare.

Digué que una de les facetes més poc conegudes de son pare era la d'educador, la de persona capaç de mantenir diàlegs amb gest més jove.

Era conegut l'humorisme sà d'aquest personatge, però el seu fill ens va revelar situacions divertidíssimes que, per ventura, si no hi haguéssim assistit no les hauríem conegut mai. Deia el Sr. Moll:

"Fill meu, això de sa monogàmia és una trampa que ens han posat ses dones, i nosaltres hi hem caigut com uns be-neits".

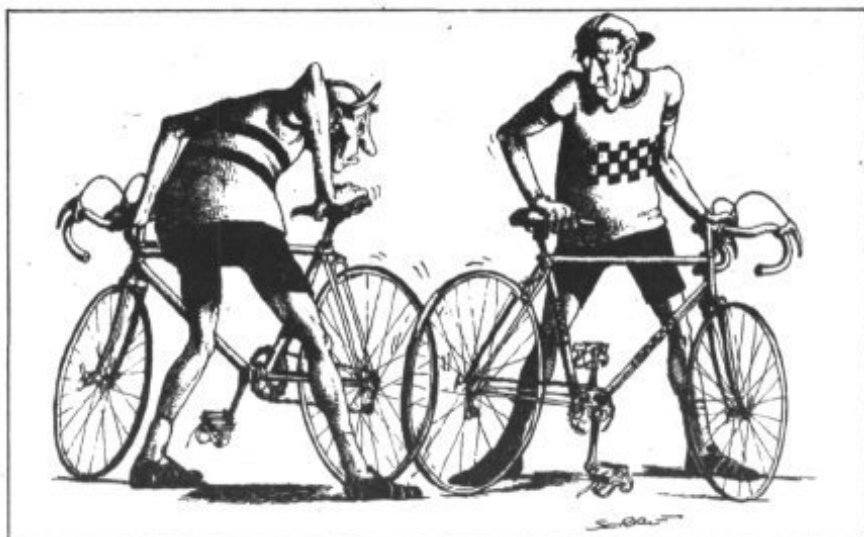
"Actua sempre així com vulguis, si es capvespre pots passar ben cara-alta p'es mateix lloc on passares es matí".

Amb paraules del seu fill, don Francesc de Borja Moll va treballar per a un poble que vol recuperar la seva identitat.

Festa del llibre

Allò que en principi havia de ser una setmana per commemorar la festa del llibre, es va estendre i va incloure activitats que es perllongaren durant diversos tres setmanes. Nosaltres no vàrem poder assistir a tots els actes, encara que ens hauria agradat ben molt.

Són de destacar les exposicions dels treballs fets pels alumnes dels cursos per a adults (punt mallorquí, ceràmica,

llatra, dibuix i pintura, tall i confecció, perruqueria i jardineria). Tothom en va estar alabat. Això demostra que si la gent se sent motivada surt de davant la tela i està ben disposada a aprendre, a fer amics, a relacionar-se, etc.

També, a la vegada, hi va haver mostra i venda de llibres i diverses activitats que la biblioteca Mossèn Galmés ha organitzat, i que aquí no detallam perquè en un altre apartat de la revista ja està ressenyat.

Na Catalina Contacontes va tornar visitar, enguany, els al·lots: a Cala Millor, a Son Carrió i a Sant Llorenç. La banda juvenil féu un passacarrers que va esser d'allò més sonat.

Na Nati de Grado, a Son Carrió, dia 26 d'abril, va informar de la importància del conte en els primers anys. Dia 30 va dur a terme un taller d'animació a la lectura.

Tirant lo Blanc

Un altre dels actes duits a terme durant la festa del llibre fou la commemoració del cinquè centenari de la primera publicació de Tirant lo Blanc, l'any 1490.

D'aquesta obra se n'ha parlat molt, però seria bo que la gent en sabés una mica més. Amb la finalitat de donar-la a conèixer a totes les terres de la nostra llengua s'organitzà la "Comissió Tirant lo Blanc".

Així com tots els castellans coneixen *El Quixot*, perquè és l'obra més universal de la seva literatura, nosaltres hauríem de conèixer *Tirant lo Blanc*, perquè és una de les obres més importants de la literatura universal, i, sobretot, de la

nostra. Quan la traduïren a l'anglès va ser un dels llibres més venuts a tot Nord-Amèrica. Això no ens basta? La nostra novel·la més representativa, llegidíssima a tot el món, i nosaltres no la coneixem?

El Sr. Joan Gelabert ens va contar les anècdotes més divertides, les més eròtiques; ens exposà les teories més modernes sobre la vida de l'autor, en Joanot Martorell; i ens va fer passar una estona, a tots els que hi érem (un grapat que de cada vegada augmenta), molt entretinguda.

Per si voleu llegir el Tirant, teniu moltes versions:

-La de la Moll, que la podeu trobar a la biblioteca de Sant Llorenç. Demanau-la a la bibliotecària. Es la més difícil, però.

-Versions infantils, en còmic o en versió molt reduïda, com l'adaptació de na Maria Aurèlia Capmany, que també podeu trobar a la biblioteca.

-Versions reduïdes per a adults.

Anau a la biblioteca o a qualsevol llibreria bona que, segur, en trobareu una que us agradi.

Esports

Els esportistes del municipi de Sant Llorenç estam de sort. Ara, que és hora d'imprimir aquest article, les eleccions del 26-M ja s'hauran celebrat i, possiblement, no mani ningú a Sant Llorenç, però la majoria dels partits polítics (i deim la majoria perquè seria injust dir la totalitat) ens han promès un poliesportiu nou. Però, senyors polítics, per què voleu un poliesportiu nou si no tenim institucions que el puguin aprofitar? I amb

això no volem dir que no fos ben rebut, però abans d'invertir en un projecte que val tant i és tan complicat hem d'estar segurs que li traurem el màxim de profit; i així com tenim l'esport en aquest municipi, qui utilitzarà aquest poliesportiu que vosaltres prometeu? Els al.lots en sortir d'escola? Per això podem fer un parc, posar-hi dues porteries i penjar dues cistelles de bàsquet.

Senyors, aquí, de moment, no necessitem un poliesportiu. Necessitam gent a que li agradi l'esport i que hi vulgui fer feina.

I si els llorencins podem donar gràcies als polítics per aquest poliesportiu que ens muntaran, el C.D.Cardassar les pot donar al Platges de Calvià, que no es va deixar sorprendre per l'Isleño i li va guanyar per 2-0. Això va fer que el C.D.Cardassar mantingués la categoria en el darrer partit de lliga.

Quan en el darrer número de Flor de Card vàrem dir que el C.D.Cardassar estava quasi salvat de baixar, no es pensava ningú que els resultats que vendrien serien tan dolents com varen esser. Però això va passar i el Cardassar (això sí, sempre depenent d'ell) va arribar al darrer partit de lliga i encara podia davallar. Això no va passar perquè l'Isleño va perdre dins Calvià.

Ara, vull fer un incís per comentar el partit del Badia: el C.D.Cardassar necessitava els dos punts i al Badia li eren indiferents. Els jugadors del Cardassar estaven mentalitzats de sortir a per totes, i així va esser. Però allò que va sorprendre a molts de directius del Cardassar va esser que els jugadors del Badia també sortissin a per totes. Senyors, els jugadors del Badia només varen demostrar la seva vàlua com fan a tots els partits: són esportistes que juguen perquè els agrada el futbol (perquè no hi guanyen ni un duro), i no els pots demanar que vinguin a passejar a un partit d'aquesta rivalitat.

I seguint amb el Cardassar, pareix que l'any que ve no es vol patir tant per mantenir la categoria i ja ha començat el ball de fitxatges per a l'any que ve. De moment sabem que l'entrenador, en Jaume Bauçà, seguirà dins la disciplina del club; les incorporacions de jugadors nous vendran principalment d'equips com ara el Cala d'Or i el Manacor, perquè els deutes o remodelacions d'aquests clubs els obliguen a fer canvis.

Es va haver de suspendre l'etapa que pertanyia al II Challenge. Les causes varen esser la calabuixada que va caure abans que partissin els corredors. Dia 31

de maig es partirà i arribarà a Sant Llorenç una etapa de la volta ciclista a Mallorca per fèmines, on els llorencins tenim una destacada participació amb na Margalida Fullana.

L'equip de bàsquet de Son Carrió ha finalitzat la seva participació en el trofeu Jorge Juan, amb una meritòria segona posició.

I la notícia més curiosa del mes és la creació d'un equip femení de futbol que compta amb un gran nombre de nines en edat cadet, i que està sota les ordes d'en Miquel Caldentey i d'en Mateu Rosselló.

Dir que la penya pareix que ja està descartada per al triomf final de la lliga, després d'un mes molt irregular. I, per acabar, volem felicitar a tots els barcelonistes pel títol de lliga aconseguit aquest any, i també la copa d'Europa d'handbol. També felicitem tots els simpatitzants del Joventut pel triomf a la lliga de bàsquet.

Grup Sol, i de dol

Joieria Femenias

l·listes de noces
objectes de regal

Rector Pasqual, 8
Tel. 569072
Sant Llorenç

Comunicat a tots els que porten corbata

Voldria informar a tots aquests senyors que porten corbata de les darreres investigacions del centre *Sentiments i les noves maneres de viure*.

Aquest centre, dirigit per l'il·lustríssim Dr. Antoni Martí Ordines Rosselló, ha publicat el següent informe:

La corbata, signe de distinció i senyoriu, és un dels elements més nocius de la societat actual. S'ha demostrat amb les tècniques més científiques i serioses que la corbata impedeix que els sentiments flueixin normalment. El recorregut actual dels sentiments és:

cor → cervell → ulls
paraula
gests

La corbata dificulta aquesta ruta i no deixa circular els sentiments amb prou fluïdesa.

Per tant, ha quedat ben demostrat que tots aquests encorbatats resulten ser persones més fredes de lo normal. Reflexionen tot el que pensen una i altra vegada, estudien cada paraula i mai, mai, no deixen que cap dels seus sentiments surti a l'aire lliure. Els sentiments estan presos al cor i els tenen prohibit sortir als ulls o a la boca.

Això dóna l'estat que ja s'ha anomenat *grisor d'ànima*.

Per això l'esmentat centre aconsella que l'ús de la corbata es redueixi al màxim, principalment quan hi ha presència d'infants. Els menuts necessiten més sentiments, més carícies i menys paraules raonades.

La disminució de l'ús de la corbata ajudarà a la salut de tota la nostra societat.

Dra. Mercè Pont
Institut de Relacions Humanes

Viatges Ultramillor

Agència de viatges del grup A, títol 999

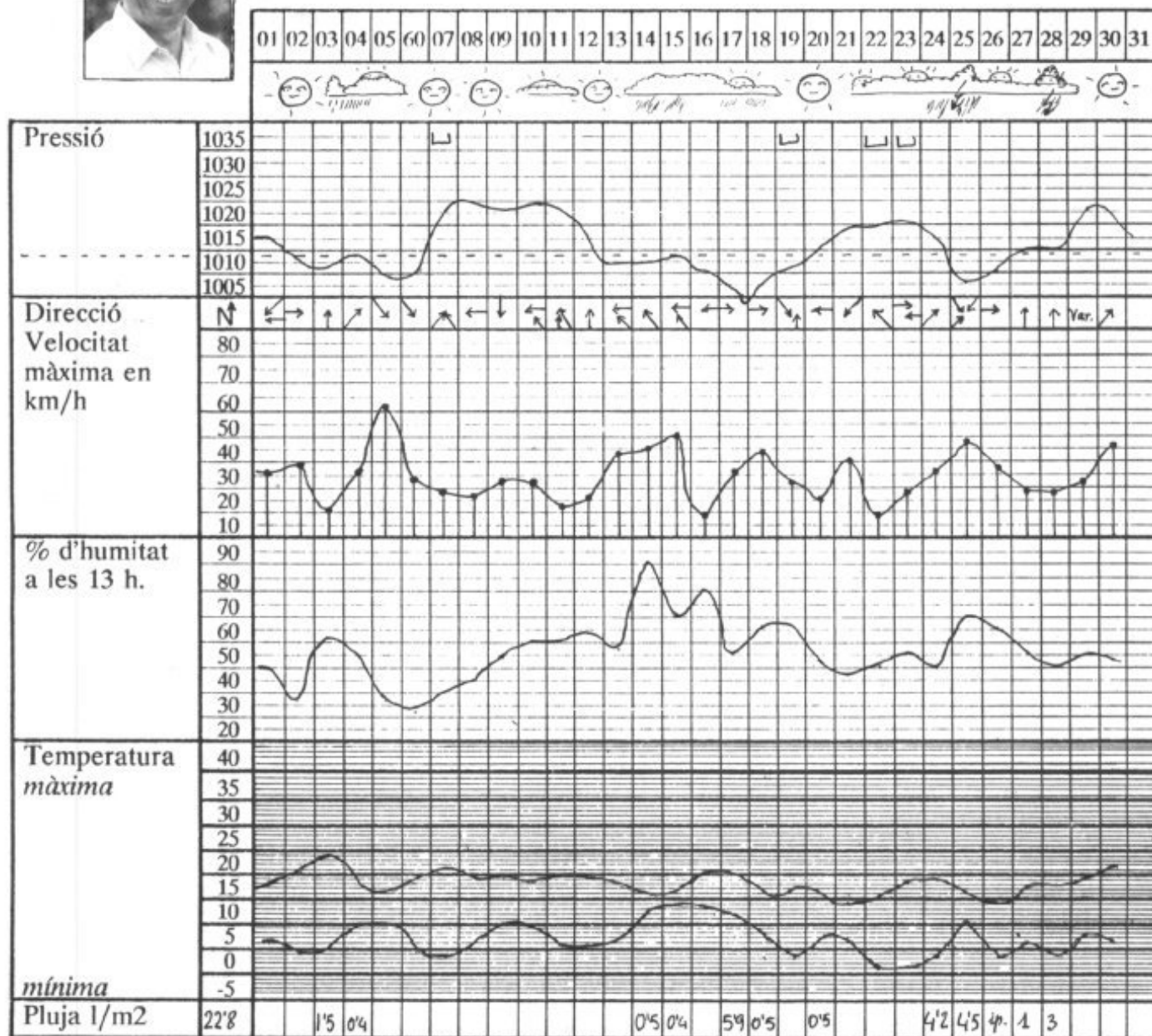
Carrer del Sol, 19
Tel. 585720

Cala Millor (Mallorca)

El temps d'abril

Flor de Card -18- (118)

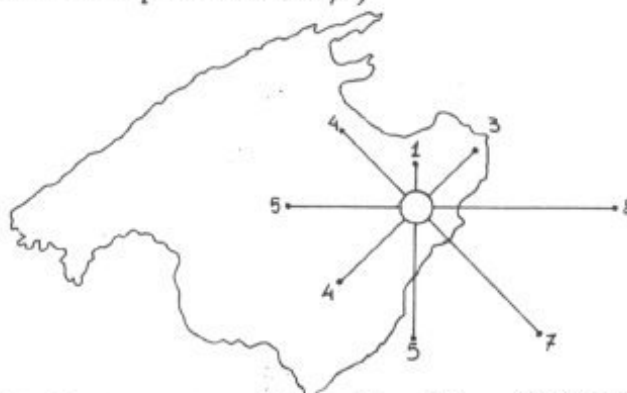

Resum comparatiu del mes

	1990	1991
Temperatura màxima	21.5	24
Temperatura mínima	3	1
Temperatura mitja	12.5	12.4
Temperatura màxima mitja	-	18
Temperatura mínima mitja	-	6.8
Tampestes	1	2
Boires	-	-
Granís	-	-
Gelades	-	4
Pols del nord d'Àfrica	1	2
Velocitat màxima del vent	43 W	63NW
Dies de cel serè	3	8
Dies de cel nuvolat	16	19
Dies de cel cobert	11	3
Pluja	61	22.8
Hores de pluja		11.5

Rosa de freqüències del vent

(Velocitats superiors als 15km/h)

Nota: La temperatura mínima mitjana del mes d'abril és igual que la del mes de gener.

Treballar la terra

La terra es va formant a partir de l'acció dels fenòmens atmosfèrics i dels elements vius més primaris sobre les roques i, més tard, també a partir de la descomposició de la matèria orgànica animal i vegetal, en un procés continuat. La capa més superficial de la terra és un lloc on la vida bull, on, gràcies a l'acció de les bactèries i fongs, es produeixen transformacions físico-químiques, les quals permeten que les plantes puguin assimilar els elements minerals i molts d'altres, com antibiòtics, vitamines, enzimes, etc. Aquesta capa té un gruix d'uns 20 cm. El cultiu de la terra tendeix a descompondre la seva estructura. Si cavem en profunditat, la capa fèrtil pot quedar enterrada i els microorganismes que necessiten oxigen moren. Al mateix temps es duu a la superfície una capa de terra en la qual viuen microorganismes adaptats a la manca d'oxigen i que per tant també desapareixen. Per això l'agricultor ecològic evita al màxim voltejar la terra per no alterar la seva composició natural. Això és molt important en el moment de comprar les eines. Es desaconsellen les arades, giradores i fresses. Les dues primeres perquè voltegen la terra; l'última perquè la fa bocins molt petits. Les cultivadores i les grades, en canvi, permeten treballar la terra per ablanir-la, sense invertir la seva estructura.

Es cert que la giradora permet aconseguir uns resultats espectaculars els primers anys que s'utilitza en un terreny, gràcies a la reserva d'elements que conté la terra, però després la producció disminueix a mesura que la terra es va esgotant. També té un altre inconvenient, sobretot quan la terra és argilosa i té tendència a compactar-se o quan està excessivament humida; és forma, llavors, en el subsol, una sola impermeable que arriba a impedir fins i tot el pas de les arrels; les terres s'embassen amb facilitat i les aigües de pluja no arriben al subsol, sinó que s'escorren per la superfície, arrastrant amb elles les capes superiors de la terra. Per tot això la giradora és una eina que s'està abandonant fins i tot en l'agricultura convencional. Segons estudis de la FAO la producció agrícola està baixant en els països més mecanitzats.

Per arrastrar podem utilitzar animals de tir o tractors de la menor potència

possible, per evitar que el pès i la força excessius de la maquinària compactin les capes intermitges del sòl, tenint sempre en compte el tipus i l'estat de la terra i els resultats que volem aconseguir. Els animals ens donaran també fems, adobs que no haurem de comprar, si bé necessiten evidentment unes atencions extremes.

Dins l'agricultura ecològica hi ha corrents que sustenten que la terra no s'ha de treballar. De fet aquí, a Mallorca, les eres abans no es llauraven, sinó que es cobrien d'un bon gruix de palla (suposant que desordenada per deixar passar l'aigua). Així, doncs, ens hem de demanar què volem aconseguir quan la treballam.

Podem voler controlar la vegetació espontània. Segons en Jean Marie Roger, un dels pares de l'agricultura ecològica actual, per aconseguir-ho s'ha de començar amb un treball lleuger quan comencin a brotar i a continuació fer unes passades més, espaiades i de cada pic un poc més fonderes per acabar amb un llaurat just abans de sembrar, sense arribar mai a més de 20 cm de profunditat.

Quan la terra està massa compacta, ja sigui perquè s'ha emprat maquinària excessivament pesada o degut a les tècniques utilitzades, convé orejar-la i afavorir així la vida microbiana i la descomposició de la matèria orgànica. Per aconseguir-ho s'han d'emprar eines que perforin la terra. En Bill Mollison recomana aprofundir primer uns 10 cm, i de 15 a 22 en les passades següents.

El remoure la terra activa la vida que hi ha i suposa també una pèrdua del contingut d'humus, per tant tan sols s'ha de llaurar lo just i en el moment indicat. El treballar la terra de forma adient ajuda a fer-la més resistent als canvis climàtics. Una terra equilibrada, orejada i

rica en humus resisteix bé la calor i el fred, fins i tot les gelades; és capaç de retenir la humitat a la superfície; amorteix els cops de l'aigua; no se l'emporta el vent; està ben drenada i no s'hi formen bassiots; l'aigua que la travessa queda recollida en el subsol i brolla en fonts. La terra que conté humus és fàcil de treballar i requereix menys força mecànica.

Es important tenir en compte la pendent d'un terreny quan se'l treballa. Els solcs paral·lels a la pendent permeten que l'aigua de la pluja arrastri amb ella una capa important de terra. Per tant llaurarem en horitzontal o, segons les curves del terreny, tal vegada, en diagonal.

En parlar del treball de la terra no hi pot mancar una menció a un treballador incansable: el cuc de terra (*lumbicus terrestris*) que en fer passar la terra a través del seu cos no para de fabricar humus, de fer galeries, de barrejar la matèria orgànica i la terra, de produir nitrògen i altres elements en formes que les plantes poden assimilar. En una bona terra n'hi ha tants que es pot escoltar la seva feina, la seva feina incomparable i gratuïta.

Esperem que el que heu llegit us serveixi d'alguna cosa. Però no oblideu que l'agricultor ecològic escolta, llegeix, comenta, contrasta... sense oblidar mai els seus propis coneixements i experiències, i adapta el que ell sap que pot anar bé a les seves circumstàncies personals i a les necessitats del moment. La terra està en les vostres mans.

Trencapinyons

Bibliografia:

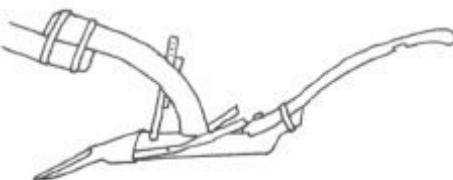
Jean Marie Roger. *El suelo vivo. Manual práctico de agricultura natural*. Ed. Integral.

Joaquín Araújo. *Cultivar la tierra*. Penthallón ediciones.

Bill Morrison. *Permaculture two*. Tagari books.

André Birre. *L'humus, richesse et santé de la terre. La maison rustique*.

Calendario y almanaque religioso, instructivo, cronológico, histórico, profético, satronómico y popular para las Islas Baleares correspondiente al año 1991. Hora nova.

El matrimoni a Mallorca temps enrera

1. Dos mots d'introducció

En aquesta secció volem oferir unes pinzellades al voltant del matrimoni, institució cabdal de la nostra societat, que a més d'un component de principis morals, jurídics i religiosos, ve marcat per factors socials i culturals. Els primers han canviat en alguns aspectes; dels altres la seva evolució ha estat vertaderament notable.

L'eix o fil conductor de la reflexió que anam a fer seran els Sínodes diocesans de Mallorca, començant al segle XVII. De la seva lectura en traurem matèria que ens il·lustrarà i fins i tot ens distreurà.

2. El concepte de matrimoni

El trobam en el Sínode -reunió del Bisbe i del seu clergat- de 1636. El ma-

trimoni, segons es va proclamar aleshores, és "*Un ajuntament del home y de la dona: lo qual consisteix en lo consentiment interior, significat, y declarat ab paraules, y señals exteriors. Per paraules ques donen señoria sobre si: per a viure sempre junts*".

3. Comentari

Comparem aquesta definició amb la donada pel Concili Vaticà II: "*Es l'íntima comunitat de vida i amor establerta sobre l'aliança dels esposos, és a dir, sobre el seu consentiment personal i irrevocable... Aquesta unió, com a mútua entrega de dues persones, lo mateix que el bé dels fills, exigeixen plena fidelitat conjugal i urgeixen la seva indisoluble unitat*". El contrast és clar i l'evolució palesa.

Hem passat de la unió freda, pel con-

sentiment, a la *comunió*, i a més a més, íntima, de *vida i d'amor*. Del consentiment i res més al consentiment *personal*. Del senyoriu o possessió individualista a la *fidelitat* plena, que vol dir el cercar en primer lloc el bé i la felicitat de l'altre. I fruit de la comunió i de l'amor, els fills, la llar, la família.

Bo i important va esser lo definit l'any 1636 a Mallorca, de que el matrimoni és un *ajuntament* i unió *per a viure sempre junts*. Emperò incomparablement superior lo proclamat després de tres segles per a tota l'església, de que es tracta d'una unió intrapersonal i interpersonal, amb una dimensió dinàmica, vitalista i existencial, assumida des de les ciències de l'home.

Prof. **A. Pérez Ramos**
U.I.B.

La Torre de Ses Puntes Darrera el mirall de la història

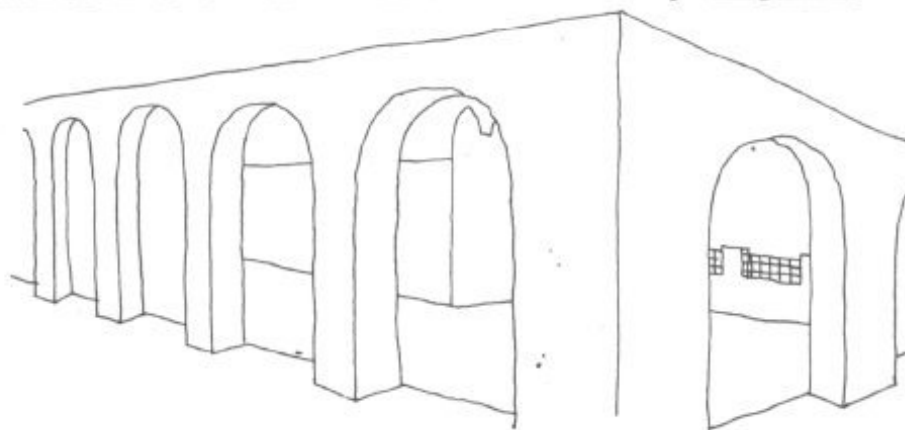
per **Felip Ramis**

El passat divendres, denou d'abril, ens reunírem a l'hotel dels Hams els antics alumnes i professors de l'Institut Ramon Llull. El motiu fou que s'edità el llibre *El col·legi municipal Ramon Llull i l'ensenyament mitjà*, ple de noms, referències acadèmiques, vivències; pràcticament tota la història d'aquella institució. Enhorabona a tots els col·laboradors.

Després del sopar, els de ploma fàcil i oratòria ocurrent ens obsequiaren als presents amb lectures i discursos, després dels quals es féu entrega a tothom d'una medalla *Coleccio Ramón Llull 36-70*. Allà on al voltant del 68 fruïem ja de la classe de *Mallorquí*.

Vaig sentir-me desplaçat aquella nit, si bé a la taula la conversa era animada i amable el tracte, no vaig veure cap dels més de seixanta que a l'any 68-69 començarem el batxiller.

Aquelles hores tan generoses s'enriqueixen amb la presència d'una destacadíssima figura del món pedagògic. Quan nosaltres començarem a passar per les purgues "assignaturals", a perdre la innocència, ell predicava i practicava al

París del 68 un ensenyament desideratiu, una pedagogia moderativa centrada en el desig.

Qui no recorda l'entusiasme amb què s'aprenen les coses quan es desitgen? Gràcies Michael Lobrot -per alguns despistats "es turista de s'hotel"- per la teva presència.

També a París, allà el 1428, Nicolau de Cusça conegué el Llibre de Contemplació, que el Beat Ramon Llull havia regalat a la Cartoixa de Vauvert.

El Cusça, precursor de les Ciències Naturals modernes, juntament amb

Mestre Eckart fou influenciat per Llull en la seva concepció de l'empresa filosòfica.

Llull fou capaç de demostrar la insuficiència de l'Aristotelisme i féu un paper molt important en el desenvolupament de la subjectivitat.

Sense cap més puntualització, vet-aquí el meu homenatge personal a la figura del Beat Ramon Llull, que vetlà per la calidesa, el cor de l'ensenyament, o la comprensió per sobre el coneixement abstracte, inspirant uns mestres que ens involucraren el seu esperit.

En Sion

Vet-aquí aquest conte infantil, tu que m'ho demanares.

Va ben content, avui, en Sion. I si no sabeu perquè, esperau i jo us ho diré!

En Sion és un conill amb un nas rodó i vermell com una tomàtiga.

Té un avió pintat de retxes i revolta la ciutat tot el dia, acompanyant el sol. Aquest astre li fa carusses i sembla que el vol mossegar, però en Sion amb el seu aparell de l'aire fuig i s'amaga darrere un nigul. I per divertir-se encalça els ocells més petits i assusta els grossos.

Sol baixar damunt un terrat i contemplar com és d'immensa, la ciutat. Enmig de gratacels i edificis enormes, en Sion hi té ca seva: una caseteta amb quatre finestres i una porta per la qual just just hi passa ell.

Li agrada passar-s'ho bé, quan volteja amb el seu avió, o jugant a ser un ca molt gros que caça conills o bé si va al cinema. De totes les pel·lícules, les millors per a ell són les de ciència-ficció, amb robots i naus espacials plenes de llums i ordinadors; les d'amor no l'entretenen tant perquè ell és massa jove per conèixer-lo, l'amor.

Deu fer devers dues setmanes que en Sion va anar al cine per darrera vegada. Hi veié una història russa: "Els elefants sense orelles". El deixà molt impressionat, aquesta pel·lícula. Partí a córrer cap a ca seva i en ser-hi, entrà dins la seva habitació, es girà cap al mirall i es mirà les orelles. Té unes orelles magnífiques, tothom li ho diu.

-Sion, quines orelles! Són més grosses que tot tu!

Al nostre amic conill no li agrada gaire tenir-les més llargues i més amples que les dels seus amics. No li serveixen per a res, tanmateix!

A voltes, quan es passeja tranquil·lament per la ciutat, i menja gelats de llimona (que són els que més li agraden),

travela amb les seves orelles i cau en terra, i pega amb el nas rodó de tomàtiga vermella damunt les rajoles. Alehores, flastoma i diu que un dia d'aquests anirà a ca un perruquer perquè les hi talli, aquestes orelles seves tan llargues.

-Orellasses inútils, que em feis de nosa! Si em tornau fer caure vos faré una trunyella i vos hi feraré un llaç damunt, i així no m'estorbareu d'aquesta manera.

Es que li passa de tot i molt, a en Sion. L'altre dia, devers dimecres, quan esperava el bus a la parada, va començar a ploure lentament. A devora en Sion hi havia una senyora prima com un bastó que l'esperava també, el bus. Semblava com si no tengués boca, de tan esprimatxada. Tota ella era pell i ossos.

Ben aviat aquelles gotineues d'aigua es convertiren en un bon ruixat. Aquella senyora, per no mullar-se, agafà una de les dues orelles d'en Sion i la féu servir de paraigua. I el nostre conillet, cara encesa, que no sabia on aficar-se, de tan sulfurat.

-Senyora, voldríeu tenir l'amabilitat de deixar fer la meua orella, si voleu! -digué en Sion a la senyora prima.

-No, senyor. Que voleu que em banyi? I, tanmateix, què la feis, vós, a l'orella? -li va respondre la dona que semblava que no tengués boca.

Aquí, en Sion no va voler continuar i va consentir xopar-se de dalt a baix. Però es va prometre que no passaria d'aquell dia: s'aniria a tallar les orelles, o almanco retallar-se-les.

Va agafar la seva avioneta, va partir per amunt, per amunt, per amunt. Arribà un moment en què ja no veia la terra, de tan enfora que s'havia fet.

Començà a sobrevolar la ciutat, i des d'allà intentava descobrir-hi un perruquer, unes estisores, un tallant, unes estenalles. Qualcú que li pogués tallar les seves orelles. I va donar voltes i més voltes i no veia res res ni ningú enlloc.

I de tantes i tantes voltes que feia amb la seva aeronau la benzina es va acabar; els seus ulls es fixaren en el marcador: no en duia gens ni mica! En Sion

va començar a tremolar, tot assustat; les bromes li varen fugir, i no va tornar pensar pus en les seves orelles que, ben mirat, no li feien gens de lleig.

Va tornar mirar el nivell de la benzina: no en duia gens ni mica! Estava perdut, allà enmig dels núvols. Va demanar auxili a les gavines, que ni l'escoltaren; gairebé va acabar l'alè de dir que l'ajudassin. No hi havia res a fer.

L'avioneta començava a caure. En Sion, el nostre amic conill, va dir adéu a la ciutat que tant estimava, va dir adéu als gelats de llimona (que són els que més li agraden), va dir adéu als cines i a les pel·lícules, i va dir adéu a les seves orelles que ara sí que no li servien per a res.

L'avioneta seguia per avall. Ja eren a prop els gratacels i els edificis de pisos, ja eren a prop els parcs i els jardins on jugava en Sion amb els amics.

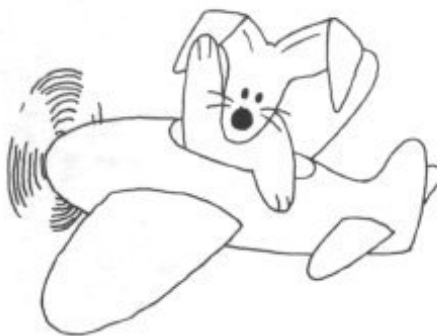
Ja no hi era a temps per tornar enre-re, o per pensar cap solució. En Sion sortí de l'avioneta, que quedà sense pilot. En Sion va decidir saltar abans que el seu aparell aeri caigués. Cregué que seria millor, per ventura, vaure més a poc a poc. Pobre conillet!

Però, mirau-lo! Mirau en Sion, que amb les seves orelles cau tan lentament que en tocar terra serà com si una ploma tocàs l'asfalt, moguda pel vent. Ai, les orelles d'en Sion que, de tan grosses, li serveixen de paracaigudes. I ell que deia que volia tallar-se-les.

Pere J. Santandreu Brunet
Ciutat, 18 de març de 1991

Telèfons

Ajuntament	56 90 03
	56 92 00
Polícia municipal	56 94 11
Polícia nacional	55 00 44
Guàrdia Civil	56 70 20
Casa de Cultura	56 90 83
Unitat Sanitària	56 95 97
P.A.C. Son Servera	56 71 68
Ambulatori de Manacor	55 42 02
Son Dureta	28 91 00
Escola	56 94 83
Bombers	55 00 80
Creu Roja (ambulància)	20 01 02
Jutge	56 90 46
Funcraria	52 60 53
GESA	55 41 11
Grua	55 03 44

MOTS CREUATS

Horitzontals: 1.-Estudiant que gaudeix d'una beca. Nom de lletra. Fatigat. 2.-El qui té un càrrec en una oficina. La segona. 3.-Molt poc freqüent. Símbol del clor. Vocal. Arbre de la família de les ulmàcies. 4.-Consonant. Article. Esclau dels lacedemonis. La primera. 5.-El qui conrea arròs. Cinquanta. 6.-Ara mateix. Extravagant. 7.-Gos. Prior d'un monestir. Cadascuna de les parts en què es divideix un tot que s'ha de distribuir entre diferents persones. 8.-Vocal. Escuma de la llet. Defunció. 9.-Cub petit de ferro que forma una part de la càrrega de metralla de les peces d'artilleria. Teixit de seda o cotó. Peça de vestir que cobreix el tronc des dels muscles fins a la cintura, cenyida i ajustada al cos. 10.-Planta hortícola vivaç, de bulb bulbilífer i fulles planes, lineals, d'olor forta. Terminació verbal. Començar el vi a agriar-se. 11.-Consonant. Donar. La primera. Déu egipci. 12.-Trau sobreposat cosit a la vora d'un vestit. Res. Mitja centúria romana.

Verticals: 1.-Vent impetuós acompanyat de pluja o calamarsa. La primera. 2.-Nom de lletra. Filera de cotxes que van donant voltes amunt i avall d'un carrer. Símbol de l'alumini. Consonant. 3.-Fruit del cirerer. Diversió sorollosa de diverses persones. 4.-Donar calor. Mil. 5.-Mig rifar. Cop de sabata. 6.-Grup de paraules que té un sentit en sí, interposat en un període. Portar cap a proa el puny baix de sobrevent i fermar-la al costat de la nau amb l'amura. 7.-Mallorca n'és una. D'aquesta, semblant. Mitja tara. 8.-Campió. Percebre amb el sentit de l'oïda. Símbol del fòsfor. 9.-Sèrie de quatre peces dramàtiques. 10.-Nota musical. Pertanyent als aerobis. Símbol de l'oxigen. 11.-Vocal. La quarta. Menjar

fins a satisfer-se plenament la gana. 12.-Portadora. Qua serveix de suport.

Solucions

Horitzontals: 1.-Becari. A. Las. 2.-Oficinista. E. 3.-Rara. Cl. E. Om. 4.-R. El. Iota. A. 5.-Arrossaire. L. 6.-Suara. Rara. 7.-Ca. Bata. Lot. 8.-A. Brama. Obit. 9.-Dau. Tul. Gipó. 10.-All. Ar. Picar. 11.-L. Dar. A. Ra. 12.-Alamara. O. L.

Verticals: 1.-Borracada. A. 2.-Efa. Rua. Al. L. 3.-Cirera. Bulla. 4.-Acalorar. M. 5.-Ri. Sabatada. 6.-Incís. Amurar. 7.-Illa. Tal. Ra. 8.-As. Oir. P. 9.-Tetralogia. 10.-La. Aerobic. O. 11.-A. O. Atipar. 12.-Semal. Toral.

BROU DE LLETRES

Au, a veure si us interessau un poc més per la política i sou capaços de trobar els noms dels onze regidors del nou Consistori.

Z I Z D R M M T M S P P
J A N T O N I S B T S P
A E N A D S Q R A U M S
I M R T M L V Q R C R O
O A T O N K E J T B A E
M T S L N O L I O I R D
L E C A P I T H M V A U
E U C U E T A M E N B I
U T A A L I G F U E R B
Q U E M O T R A B O A L
I E M M E L L I U G B T
M S H G R D F T G F B H
H G B T H N K H Y T T F

I si volíeu fer els deu reals justs ara podríeu mirar a veure si endevinàveu quin d'ells serà el futur batle de Sant Llorenç. La solució, com que ens agrada fer-vos estar amb l'endarrer, us la donarem el mes que ve.

Demografia

Naixaments

Na Lorena Fuster Aguilr, filla d'en Francisco i na Trinidad, neix a Sant Llorenç el dia 7 de maig. Salut!

Na Rocío Lorenzo de la Rosa, filla d'en José Juan i na Manuela, neix a Cal Millor dia 5. Enhorabona!

Dia 16 neix a Sant Llorenç na Marina Sánchez Santandreu, filla d'en Juan Antonio i na Margalida. Salut!

Dia 21, filla d'en Jacinto i na Catalina, neix na Neus Cobo Domínguez a Sant Llorenç. Enhorabona!

Noces

N'Alfredo Francisco Fuster Arnau i na Maria Isabel Pont Riera feren l'esclafit a Sant Llorenç el dia 27 d'abril.

A Son Carrió, en Tomàs Adrover Galmés i na Catalina Servera Morey es casaren el dia 4 de maig. Salut!

En Gabriel Aloy Fiol i na Maria Isabel Fullana Pomar es casaren a Sant Llorenç dia 18. Enhorabona.

Defuncions

Na Catalina Duran Sureda, casada, morí a Sant Llorenç el dia 4. Tenia 71 anys. Al Cel sia.

Na Maria Domenge Soler, viuda, morí dia 18 a Sant Llorenç a l'edat de 88 anys. Descansi en pau.

En Pedro Galmés Ballester, casat, morí a Sant Llorenç el dia 28. Tenia 84 anys. Que el vegem en el Cel.

L'ofici de marger

(De la revista "Es Saig")

L'estructura de les muntanyes i la configuració del paisatge mallorquí depenen de les marjades que sostenen les terrasses de terra sobre les que abans se conrava.

Els marges són parets de pedra seca (aixecada sense ciment) que tenen com a funció delimitar camps i contenir la terra a terrasses de conreu. Les construccions de paret seca tenen una llarga història a les Balears. Cal recordar que tots els edificis prehistòrics es construïren amb aquesta tècnica.

Els marges són indispensables per a contenir la terra en el seu lloc, evitar que l'aigua es perdi a la mar, drenant-la en sentit vertical cap a la capa freàtica i mantenir la població forestal.

Amb l'abandó del camp i, consegüentment, dels marges, l'equilibri perillós: si no se'n té cura, en tan sols una generació, aquestes construccions s'hauran degradat fins al límit.

Per tot això, una de les finalitats del projecte és la formació de Mestres Margers capacitats per a la conservació i construcció de monuments rurals en perill de degradació.

Margers

Són els mestres encarregats de fer marges i altres obres de paret seca. Entre les que poden fer hi ha:

- * Marges: parets fetes de pedra, regularment sense emprar morter, que serveixen per contenir la terra.
- * Tanques: Parets que circunden els solars per impedir que surti el ramat.

* Partions: Les parets que es construeixen entre dues finques que pertanyen a diferents propietaris.

Terminologia de les parets

Paret cabrera

Paret de tanca feta de pedres en sec i rematada amb un encadenat de pedres rectangulars molt sortides per evitar que les cabres puguin saltar-la.

Paret d'esquena d'ase o amb carener

Paret de tanca que té la part superior feta amb morter i formant angle agut a dues vertents que la protegeixen de l'aigua en ploure.

Paret de mig punt

Es la que té la part superior també feta amb morter, però acabada en forma rodona, en secció semicircular.

Parts de la paret

1: Assentament. Primeres pedres, les més grosses de tot el marge, es col·loquen dins l'escombra.

2: Sostreig o sostrada. Pedres grosses desiguals que es posen a continuació de l'assentament. Amb elles s'igualava el nivell fins arribar al ressalt.

3: Ressalt. Roca o tapiot que es troba quan es fa l'escombra i no es pot llevar.

4: Capginya. Pedres més o manco rectangulars col·locades una damunt l'al-

tra, que uneixen dos marges i permeten que si un dels dos cau, l'altre aguanti.

5: Filada d'alt o corona. Pedres que tanquen i adornen el marge, són també rectangulars. Donen l'acabament a la part superior de forma que la superfície estigui nivellada.

6: Còdols. Pedres més rodones que sobren quan es fa el marge i que s'utilitzen per reomplir-lo.

7: Reble. Fragments de pedra amb què es traven les del marge i s'omplen els buits entre ells. Són molt importants per la consistència del marge.

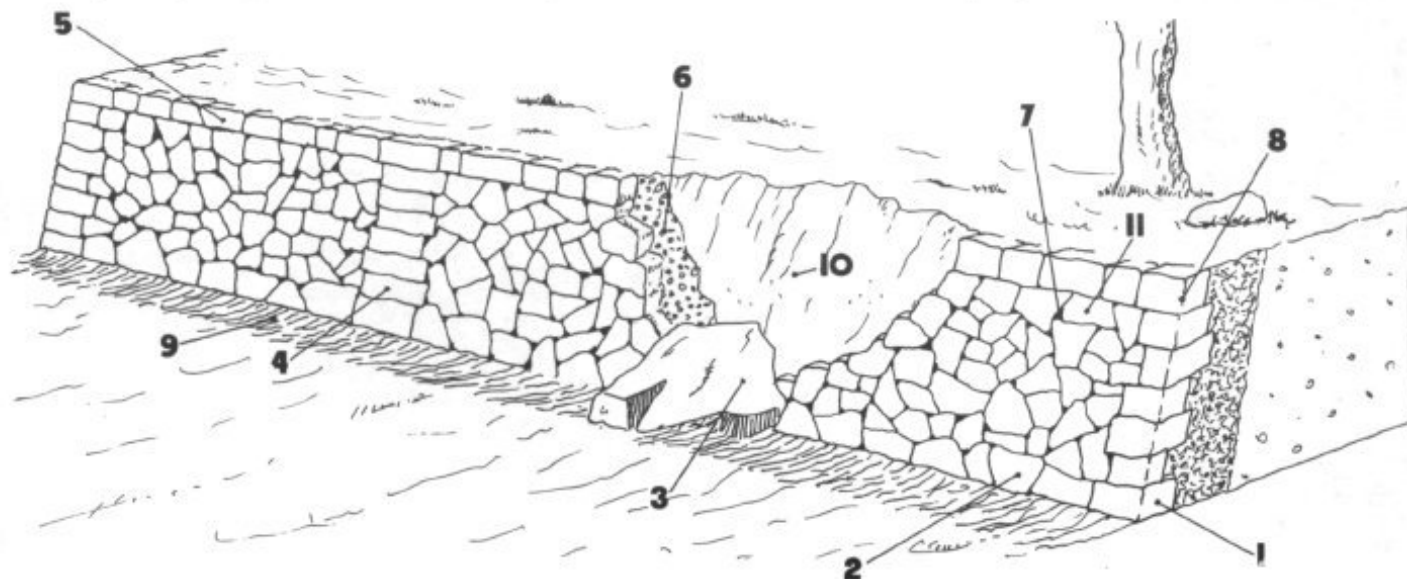
8: Talús. Inclinació donada al marge per tal que ofereixi més resistència al terreny que conté. Aquesta inclinació varia segons l'alçada del marge i l'empenta de la terra.

9: Escombra. Excavació feta perquè el marge tenguí un bon assentament i no llenegui, evitant també que amb el llaurar i altres feines del camp, quedi descobert.

10: Esbaldrec. Obertura produïda a un marge per esfondrament de part del material que el compon.

11: Arrasant. Nivellació del marge per poder assentar la filada de dalt.

12: Ginyola. Corda llarga i prima que s'usa per marcar la tirada.

Eleccions

Sant Llorenç, ahir, sempre s'agafa en sentit figurat. Pretén la re-creació que suposa mirar una fotografia de temps enrera i també amb la finalitat de retrobar-nos o descobrir el Sant llorenç que gaudien en un temps passat més o menys immediat. Però permeteu-me que, almanco per una vegada, faci referència al Sant Llorenç, ahir, en sentit estricte i literal; i és que, senyors, ahir a Sant Llorenç hi va haver eleccions municipals, i això sols ocorre una vegada cada quatre anys.

Poser a l'hora de fer una petita i superficial anàlisi s'ha de partir d'un principi bàsic i fonamental: "el poble, les urnes, sempre tenen raó" car altrament significaria no voler jugar el joc democràtic, definit per molta gent, ara i aquí, com la menys dolenta -que no significa la millor- de totes les possibles formes de govern.

A més, hi ha coses evidents que cal reconèixer, com és ara que tota elecció suposa una mena de capseta de colorins plena de sorpreses, i que precisament per això la política és un joc apassionat

i cruel; i amés, complexe, on hi intervenen molts de factors a l'hora d'anar, o no, a votar i a l'hora de triar una o altra papereta.

Obviament si fos capaç de discriminar els factors que determinen el vot no seria d'aquells que fan feina cada dia, i a jornal. Per tant, perquè som incapaç d'altra cosa i també perquè resulta fàcil contar el succeït, m'atreviré a asenyalar el que no ha votat la majoria dels que votaren.

Resulta obvi que la gent no premià la feina feta ni els favors fets a nivell per-

sonal, altrament el CDS i la CB haguessin aconseguit més vots.

També resulta obvi que els bots i xicalines d'oposició a poder o tornem-hi a oposició, fet sense que les justificacions arribin a tots els racons, tampoc no treuen gaire, com demostren els vots del PSM.

I també que el bagatge cultural i d'il·lusió que oferia el PSOE tampoc no és crèdit suficient per a la gent d'aquest poble.

Amb tot i amb això el que compta ara són les perspectives de futur; resoldre d'una o altra manera -estant en el poder o en l'oposició- tot un munt de promeses, almanco les comuns, i d'assenyar les bases per una inajornable gestió eficaç.

També cal considerar que en un grup d'onze hi ha cinc persones noves i això potser resulta força positiu, sobretot de cara a rompre en part l'establimnt d'una "classe" política intercanviable però limitada.

Guillem Pont

